

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Kerouac_Jack-Satori_v_Paříži.pdb

PDB Name: Satori v Parizi

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 5.2.2004

Modification Date: 5.2.2004

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

=====

Jack Kerouac
SATORI V PAŘÍŽI
Version: Palm.1.2
Corrections: 2+
OCR: person84
ISBN 80-85619-89-X
PalmBookZ

=====

(1)

Za těch deset dní v Paříži (a v Bretani) jsem někde nějak dosáhl jistého druhu osvícení, takže jsem zase vyměněný, a to asi už k obrazu svých příštích sedmi nebo více let: fakticky satori: to japonské slovo znamená „náhlé osvícení“, „náhlé probuzení“ nebo prostě „pecku do tepla“. - Tak či tak, něco se se mnou stalo a v prvních sněních po návratu, už doma, dělím na hromádky zmatené bohatství událostí těch deseti dnů a zdá se mi, že mě tím satori obdařil taxíkář jménem Raymond Baillet, jindy si myslím, že mohlo být z paranoické hrůzy z mlhy v ulicích Brestu v Bretani ve tři ráno, jindy mi připadá, že to byl Monsieur Casteljaloux a jeho oslnivě krásná sekretářka (Bre-toňka s havraními vlasy, zelenýma očima, výraznými řezáky v puse k nakousnutí, bílým vlněným ručně pleteným svetrem, zlatými náramky a parfémem) nebo ten číšník, co mi řekl: „Paris est pourri,“ (Paříž je svinstvo) nebo uvedení Mozartova Rekviem ve starobylém chrámu Saint Germain-des-Prés, kde houslisté u vytržení radostně kývou lokty, protože se

do lavic a na židličky natlačilo tolik úctyhodných lidí (a venku mží), nebo, panebože, co? Aleje jako šňůra v Tuileriích? Nebo radost na roztančeném mostě nad přecpanou sváteční Seinou, co jsem po něm kráčel a držel si klobouk a věděl, že se nekymácí most (byl to ten vyfešákováný, u Quai des Tuileries), ale já, přemírou koňaku a nerváků a nedospaním a tryskáčem dvanáct hodin až z Floridy s úzkostmi na letištích - nebo bary a obavy mezi tím?

I zde budu užívat svého pravého jména, tak jako v jedné své dřívější autobiografické knize, tentokrát v plném znění: Jean-Louis Lebris de Kérouac, protože toto jest příběh mého putování za tímto jménem po Francii, a nebojím se dát na pospas veřejnosti ani pravé jméno Raymonda Bailleta, protože v souvislosti s tím, že by mohl být příčinou mého pařížského satori, o něm neřeknu nic víc, než že byl zdvořilý, milý, účinný, sekáč a odvaz a ještě moc jiných věcí a hlavně prostě taxikář, který mě náhodou vezl na letiště v Orly, když jsem se vracel z Francie domů: určitě z toho nebude mít potíže - A kromě toho asi nikdy neuvidí své jméno vytištěné, protože dneska se v Americe i ve Francii vydávají takové spousty knih, že nikdo nemá čas je všechny sledovat, a kdyby mu někdo přece řekl, že se jeho jméno objevilo v jednom americkém „románě“, nejspíš vůbec nezjistí, kde by byl v Paříži k dostání, jestli ho vůbec někdy někdo přeloží, a když to i zjistí, neurazí se, až si přečte, že on, Raymond Baillet, je velký gentleman a taxikář, který udělal dojem na jednoho Američana, když ho vezl na letiště.

Compris? (jasné?)

(2)

Ale jak už jsem řekl, nevím, jak jsem dosáhl onoho satori, a tak mi nezbyvá než začít pěkně od začátku, možná že na to přijdu teprve, až mé vyprávění vyvrcholí, a budu se radovat až do konce, protože píšu z pouhé družnosti, což je jen další (a moje oblíbená) definice literatury, vyprávění z potřeby družnosti a hlásat cosi nábožného, nábožnou úctu ke skutečnému životu na tomto skutečném světě, který by literatura měla odrážet (což se zde děje).

Jinými slovy - a pak už přestanu: vymyšlené příběhy a pohádky o tom, co by se stalo, KDYBY, jsou pro děti a dospělé kretény, co se bojí číst o sobě v knize, právě tak jako by se báli podívat na sebe do zrcadla, když jim není dobře, když utrpěli úraz nebo jsou po flámu nebo chudí duchem.

(3)

Tato kniha chce vlastně říci: Smiluj se nad námi - a nezlobte se na mě, že vůbec píšu.

Žiju na Floridě. Když ohromné tryskové letadlo Air France letělo se mnou nad pařížskými předměstími i uvědomil jsem si, jak zelenáje v létě krajina na severu z roztálých sněhových závějů, jež se vsáklý rovnou do těch luk plných slimáků. Je zelenější než každá země palem a hlavně v červnu, dokud ji nezpraží srpen (Aout). Letadlo dosedlo hladce, ne jako v Georgii. Narážím na plný náklad úctyhodných atlantských prominentů, nabalených dárky, někdy v roce 1962, kdy se jejich letadlo strefilo do selského stavení a všichni zahynuli, vlastně se ani neodlepilo od země a půl Atlanty bylo pryč, dárky se válely a hořely po celém Orly, ohromná křesťanská tragédie, na níž francouzská vláda nenese vinu, protože i piloti a stewardky byli francouzští občané.

Letadlo dosedlo tak akorát a už jsme byli v Paříži jednoho šedého, chladného červnového rána.

V autobusu z letiště vychutnával americký světoběžník rozvážně svou dýmku a hovořil s kamarádem, který právě přiletěl jiným letadlem zřejmě z Madridu nebo tam odněkud. Sám jsem se v letadle nebavil s unavenou americkou malířkou, protože nad Novým Skotskem usnula vtom neútluným chladu, vyčerpaná New Yorkem, kde musela koupit milion drinků lidem, kteří se jí tam starají o děti - stejně mi do toho nic nebylo. V Idlewildu ji zajímalo, jestli vyhledám v Paříži svou starou lásku: - ne. (Ale měl bych, vážně.) Takže jsem byl v Paříži strašně osamělý, jestli je to možné. Bylo šest ráno, přšlo a jel jsem autobusem z letiště do města, je to blízko les Invalides, pak taxíkem v dešti, zeptal jsem se šoféra, kde je pohřben Napoleon, protože jsem věděl, že to tam někde musí být, ne že by na tom záleželo, ale po chvíli, o níž jsem předpokládal, že by to mohla být odmlka, nakonec ukázal prstem a pravil: „La.“

Byl jsem celý žhavý na Sainte Chapelle, kam dal sv. Ludvík, král francouzský, instalovat kus pravého kříže. Nedostal jsem se tam, jenom jsem za deset dní nato přefrčel kolem v taxíku Raymonda Bailleta a on mi to připomněl. Byl jsem žhavý taky na chrám sv. Ludvíka Francouzského na ostrově sv. Ludvíka v řece Seině, protože je to takyméno kostela v Lowellu ve státě Massachusetts, kde jsem byl pokřtěn. Nakonec jsme se tam dostal a seděl s kloboukem v ruce a koukal na chlápky v červených fraccích u

oltáře, jak troubí na dlouhé trumpety k varhanám na kůru nádherné středověké cansós nebo kantáty, že by Händel slintal blahem, až najednou přijde ženská s děckou a s manželem a hodí mi do chudáka mého zmačkaného špatně pochopeného klobouku (který jsem v posvátné účtě držel dolů střechou) dvacet centimů, aby je naučila caritas neboli slitovné lásce k bližnímu, což jsem přijal, abych jí nezkazil kantorské instinkty ani děti, a doma na Floridě mi řekla maminka: „Proč jsi pak nedal těch dvacet centimů do pokladničky na chudé," což mě nenapadlo. Není divu, a kromě toho hned poté, co jsem se umyl v hotelovém pokoji s ohromnou křivkou zdi, za níž se nejspíš skrýval komín, jsem v Paříži ze všeho nejdřív dal frank uhrovité francouzské žebračce, jež žebrała: „Un franc pour la Française!" (- frank pro Francouzku) a pak jsem dal ještě jeden žebrákovi v St.Germain, na nějž jsem pak pokřikoval: „Vieux voyou!" (starý otrok) a on se smál a povídal: „Co? - Otroko?" A já nato: „Jo, kanadského Francouze nepřevezeš!" a dneska se ptám, jestli se neurazil, protože jsem mu ve skutečnosti chtěl říct „guenigiou" (hadráři), ale vyšlo mi z toho „voyou".

Je to guenigiou.

(Hadrář je správně „guenillou", ale tak se to neříká ve tři sta let staré francouzštině, jak se zachovala v Quebecu a je dodnes srozumitelná na pařížských ulicích, o senicích na severu ani nemluvě.)

Po schodišti onoho obrovského velkolepého chrámu La Madeleine sestupoval důstojný starý pobuda s šedými vousy v dlouhé hnědé říze, ani Řek ani starozákonní prorok, nejspíš jen starý člen syrské církve; možná že taky jen surrealista z recese? Na.

(4)

Pěkně popořádku.

Oltář v La Madeleine je gigantická mramorová skulptura (Maří Magdaleny) zvíci bloku činžáků, kde stojí obklopena anděly a archanděly. Vztahuje ruce v michelangelovském gestu. Andělům schliple visí ohromná křídla. Celé je to dlouhé jako městská ulice. Ta dlouhá kostelní budova je z nejpodivnějších: žádné věžičky, žádná gotika, řekl bych, že na způsob řeckého chrámu. (Snad jste si, proboha, nemysleli, že navštívím Eiffelovu věž z ozonu a ocelových žeber, dodaných našimi prachatými prasečkáři? Jak může někdo tak zblbnout a jet výtahem, aby dostal bolení, že je čtvrt míle nad zemí? Já už to jednou udělal kvůli Hemptire State Buildingu v noční mlze s mým vydavatelem.)

Taxík mě odvezl do hotelu, což byl počítám švýcarský penzion, ale noční vrátný byl Etrusk (není to fuk?) a pokojská na mě měla vztek, protože jsem zamykal pokoj i kufr. Paní, co ten hotel vedla, moc nesesedělo, že jsem první večer oslavil divokými sexuálními radovánkami se ženou stejně starou, jako jsem sám (43). Nerad bych uvedl její pravé jméno, ale je to jedno z nejstarších jmen francouzských dějin, o moc starší než Karel Veliký, kterýžto byl Pippin (princ francký). (Pocházel z Arnulfa, l'Evesque metického.) (Představte si, že musel válčit s Frísy, Němci, Bavoři a Maury.) (Vnuk Plectrudy.) No, a s touhle babkou to bylo nevyslovitelně divoké. Jak jen můžu zabíhat do takových podrobností v postelových záležitostech. V jedné chvíli jsem se musel až začervenat. Nejspíš jsem jí řekl, ať si strčí hlavu do poizette, ale byla ovšem (to je starofrancouzský výraz pro toaletu) nepředstavitelně rozkošná. Potkal jsem ji v jednom gangsterském baru na Montparnassu, chodí po šichtě, ale žádní gangsteři tam nebyli. Úplně mě ovládla. Chtěla si mě přirozeně taky vzít, protože jsem v posteli ohromný přirozený talent a vůbec prima kluk. Dal jsem jí sto dvacet dolarů, aby měla synovi na školy nebo na nějaké zánovní boty do kostela. Fakticky úplně zruinovala můj rozpočet. Zbylo mi ještě tolik, že jsem si nazítří mohl koupit Thackerayovy Livres des Snobs na nádraží St. Lazare. Nebyla to otázka peněz, ale duše měla pré. Nazítří odpoledne jsem viděl v starobylém chrámu St. Germa-in-des-Prés pár pařížských Francouzek fakticky plakat na modlitbách u jedné staré zdi, zbrocené krví a skrápěné deštěm. Řekl jsem si: „Aha, les femmes de Paris," a viděl jsem velikost Paříže, co dokáže prolévat slzy za pošetilosti revoluce a současně se radovat, že se zbavila všech těch šlechtických ohrňosů, z nichž taky pocházím (knížat bretaňských).

(5)

Chateaubriand byl úžasný autor, který chtěl, aby staré mladé lásky byly povýšeny o stupeň výš, než to umožňoval společenský řád ve Francii v roce 1790 - chtěl něco na středověký způsob, aby šlo děvče po ulici a padlo mu do očí, samá pentle a babička vyšívá, a hned první noc aby barák vyhořel do základů. Měli jsme s Pippinovou kondiční sraz někdy během mého úžasně klidného ožralství a byl jsem

spokojen, ale na druhý den už jsem o ni nestál, protože chtěla další prachy. Povídala, jak mě vezme do města, ale řekl jsem jí, že mi dluží ještě pár čísel, rund, kol, rařanu.

„Maisoui.“

Řekl jsem však Etruskovi, aby ji v telefonu odbyl.

Etrusk byl buzerant. Ne že bych o to stál, ale 120 dolarů je trochu moc. Etrusk pravil, že je Ital z hor. Nevím a nechci vědět, jestli je teplej nebo ne, fakt, ale nemusel to říkat, byl to docela prima kluk. Pak jsem šel chlastat. Měl jsem potkat pár nejhezčích ženských na světě, ale s postelí byl konec, protože už jsem začínal být jak dělo.

(6)

Těžko říci, o čem by se v takové povídce mělo psát, ale já se prý vždycky snažím něco dokazovat, jako třeba o svém pohlaví. Ale nechme toho. Mám prostě občas pocit nekonečného osamění a společnost ženy ho pošle ke všem čertům.

Tak strávím celý den v St. Germain hledáním perfektního baru a taky ho najdu. Je to La Gentilhommiere (v Rue St. André des Arts, kterou mi ukázal strážník) - bar u Urozené paní. Co s urozeností, když máte hebké plavé vlasy, nastříknuté na zlato, a roztomilou figurku? „Jak bych si přál být hezký,“ říkám a všechny mě ujišťují, že jsem hezký - „Dobrá, tak tedy jsem špinavý ožrala -“ „Říkej si, co chceš“ - Zírám jí do očí - modrýma očima se do ní soucitně vpíjím jak figura v comics - naletí na to.

Vejde arabský zajda z Alžíru nebo z Tunisu s rozkošným semitským čumáčkem. Jde mi z ní hlava kolem, protože jsem si zrovna vyměňoval statisíce francouzských zdvořilostí a konverzačních fráziček s černými princí ze Senegalu, s bretonskými surrealistickými básníky, s pásky z bulvárů v perfektním ohozu, s chlípnými gynekology (z Bretaně) a s řeckým andělem v baru jménem Zorba, patron Jean Tassart stojí s nezúčastněným klidem u pokladny a tak nedefinovatelně zkaženě se dívá (přestože je to spořádaný otec rodiny, který shodou okolností vypadá jako můj kamarád Rudy Loval z Lowellu - ve státě

Massachusetts - co měl ve čtrnácti ohromnou pověst pro spousty svých amours a kolem sebe tentýž opar chytla-vého kluka). Nemluvě ani o druhém barmanovi Danielovi Maratrovi, to je takový divný Arab nebo Žid, na každý pád Semita, jehož jméno se rozléhá jak trouby před branami Granady: roztomilejšího barmana nenajdete.

V baru je žena, roztomilá čtyřicetiletá španělská rusovlasá amou-reuse, doopravdy se jí líbím, ba co víc - začne mě na neštěstí brát vážně a dá si se mnou schůzku, o samotě, jen my dva: napijem se -zapomenem. Z reproduktoru se valí nekonečný proud magnetofonových nahrávek amerického modern džezu.

Zapomněl jsem na schůzku, a abych to napravil, koupím Valarino (té rusovlasé španělské krásce) za deset dolarů na Quai tapiserii mladého holandského génia (jméno toho holandského génia - Beere -znamená „molo“) prohlásí, že si kvůli ní znovu vytapetuje pokoj, ale nepozve mě tam. Co bych s ní dělal, to se do této bible nesmí dostat, ale píše se to LÁSKA.

Chytne mě takový vztek, že se rozběhnu do kurevských čtvrtí. Motá se tam milion apačů s dýkami.

Vejdu do průchodu a spatřím tři nočňátka. Pravím s anglicky chlípným výrazem: „Ž' prend l a belle brunette.“ (Beru tu hezkou brunetku.)- Brunetka si promne oči, hrdlo, uši a srdce a praví: „Už vo to nestojím.“ Vypotácím se a vytáhnu švýcarský armádní nůž s křížem na střepe z obavy, že mi ji za rohem nějaký Franta ubalí, aby mě obral. Říznu se do prstu, až je všude samá krev. Vracím se do pokoje a zakrvácím hotelovou halu. Švý-carka se mě už ptá, kdy odjedu. Pravím: „Odjedu, jen co si ověřím v knihovně rodokmen.“ (A v duchu si říkám: „Bubřino blbá buržoázní, co ty můžeš vědět o les Lébris de Kérouack a jejich heslu ‚Miluj, trp a pracuj.‘)

(7)

Jdu tedy do knihovny, do La Bibliothèque Nationale, prostudovat si seznam důstojníků v Montcalmově armádě v Quebecu roku 1756 a taky slovník Louise Morériho a Pere Anselma atd., všechny informace o bretonské královské rodině, ale ani tam to není, až mi nakonec v Librairie Mazarin milá stará ředitelka knihovny Madame Oury trpělivě vysvětlí, že nacisti vybombardovali a vypálili v roce 1944 všechny francouzské listiny, s čímž jsem ve svém nadšeném úsilí nepočítal. Mám však tušení, že v Bretani musím něco ulovit - o de Kérouackovi musím přece najít nějaký záznam i ve Francii, když se o něm dočteš v knihovně British Museum v Londýně? - Řeknu jí to -

V Bibliothèque Nationale se nesmí kouřit ani na záchodě a sekretářky vás nepustí ke slovu a všichni ti

„vědci“, co tam sedí a opisují z knih, jsou předmětem jakési národní pýchy a dovnitř by nepustili ani Johna Montgomeryho (toho Johna Montgomeryho, co si při výstupu na Matterhorn zapomněl spací pytel a co je nejlepší americký knihovník a co je Angličan) -

Ale to už zase musím jít za holčičkami. Taxikář Roland Ste Jeanne d'Arc de la Pucel le mi říká, že jsem „korpulentní“ jako všichni Bre-tonci. Dámy mě líbají po francouzsku na obě tváře. Ožírám se s mladým Bretoncem, jmenuje se Goulet, jednadvacet, modrooký, černovlasý, a najednou popadne blondatou Blanche, úplně ji vyděsí (ostatní se k němu přidají), vypadá to na znásilnění, jemuž zabráním ještě s jedním Jeanem, Tassartem.

„Notak!“ „Arrete!“

„Jen klidánko,“ dodám.

Je nevýslovně krásná. Říkám jí: „Tu passe toutes lajournée dans maudite beauty parlor?“ (Ty musíš prosedět celé dny v nějaký zatracený salóně krásy?)

„Oui.“

Ale to už mířím do proslulých kaváren na bulvárech, usadím se a koukám, jak kolem proudí Paříž, vyfintění mladičci, skútry a hasiči z Jowy na výletě.

(8)

Mám schůzku s tou arabskou holčičkou. Pozval jsem ji zhlédnout a vyslechnout Mozartovo Rekviem do starobylého chrámu St. Germa-in-des-Prés, o němž vím už od předešlé návštěvy, a protože jsem viděl plakát. Je tam plno lidí, nabito, u vchodu zaplatíme a vmísíme se mezi společnost, jež je toho večera z celé Paříže nejvíc distingué, a jak jsem už řekl, venku mží a pod jejím semitským čumáčkem jsou růžové rtíky.

Kážu jí o křesťanství.

Za chvílku se už líbáme a ona jde domů k rodičům. Chce, abych s ní šel na jednu pláž u Tunisu, rád bych věděl, jestli by mě neprobodli Arabové, žárlivě sledující tu pláž bikinek, když se právě tento týden Boumedienne zbavil Ben Belly a odbavil ho, takže bych byl v pěkné rejži, a krom toho nemám zrovna prachy a rád bych věděl, proč o to vůbec stojí: - Už vím, kde se to na marockých plážích dá dělat. Prostě nevím.

Zdá se mi, že se do mne ženy zamilují a pak zjistí, že se zpiju, až je mi všechno jedno, a to je přivede na myšlenku, že se nedokážu soustředit delší dobu jen na ně, pročez začnou žárlit, a ze mě je ten vůl, co miluje pánaboha. Jo.

Krom toho: smílnit není můj koníček, protože se stydím: - to záleží na dámě. Nebyla můj typ. Ta blond Francouzka ano, ale byla pro mne příliš mladá.

V budoucnu budu znám jako ten blázen, co na poníku opustil Mongolsko: Džingischán nebo mongolský idiot, to je fuk. No, ale idiot nejsem a mám rád ženy a jsem apolitický, jenom vypulírovaný jako můj bratránek Hipolyt. Jeden autostopař ze San Franciska, Joe Ihnat, mi vyjevil, že Kerouac je starobylé ruské slovo a že znamená „láska“. Řekl jsem mu: „Pak táhli do Skotska?“

„Ano, pak do Irska, pak do Cornwallu, Walesu, Bretaně a zbytek už znáš.“

„Rússkije?“

„Tak říkají lásce.“

„Kecáš.“

- Ach, a pak mi to došlo: „No jasně, z Mongolska, chánové a předtím Eskymáci ze Sibiře a Kanady. A všechno to putuje kolem světa, nemluvě ani o - pánbůh chraň - o Persii.“ (Árijci.)

Přes to všechno jsem šel s Bretoncem Gouletem do šílené putyky, kde stovka pařížských exemplářů dychtivě sledovala hádku bělocha s černochem. Rychle jsem vypadl a nechal jsem ho, ať se o sebe postará, jak umí, ale setkal jsem se s ním znovu v La Gentilhommiere, musela se strhnout nějaká rvačka, anebo vlastně ne, když jsem tam nebyl.

Paříž je drsné město.

(9)

Otázka v podstatě zní, jak může být člověk árijec, když je Eskymák nebo Mongol? Chudák Joe Ihnat musel mít v hlavě naděláno, ledaže myslel na Rusko. Měli jsme zastavit radši starému Joe Tolstému. Proč o tom stále mluvím? Protože jsme měli v obecné škole slečnu učitelku Dineenovou, z níž je teď

sestra Mary u svatého Jakuba v Novém Mexiku (Jakub byl Mariiným synem právě tak jako Jidáš), a ta napsala: „Dobře si pamatuju na Jacka a jeho sestru Carolyn (Ti Nin), byly to přátelské, přičinlivé, neobyčejně roztomilé děti. Dozvěděli jsme se, že jejich rodina pochází z Francie a že jejich rodové jméno bylo de Kerouac. Vždy jsem měla pocit, že je v nich aristokratická důstojnost a jemnost."

Zmiňuji se o tom na důkaz, že existuje cosi jako dobré vychování.

Občas jsem příšerně nevychovaný, ale dovedu se chovat i roztomile. Jak jsem dospíval, stal se ze mě ožrala. Proč? Mám rád duchovní extáze.

Jsem darebák.

Miluji však lásku.

(10)

(Podivná kapitola)

Nejen to, ale ve Francii se v noci vůbec nevyspíte, jsou v osm ráno tak hnusní, tak pronikavě ječí kvůli čerstvému chlebu, že by se Apokalypsa rozplakala. Představte si to. Jejich silnou černou kávu a cro-issants a křupavý francouzský chléb a bretaňské máslo, bože, kam se podělo mé alsaské pivo?

Hledal jsem knihovnu a shodou okolností mi jeden strážník na Place de la Concorde řekl, že Rue Richelieu (kde je Národní knihovna) je támhle, a ukázal, a protože to byla úřední osoba, bál jsem se říci: „Co?... NE!" protože jsem věděl, že je to někde na druhé straně - Jeden je seržant nebo něco takového, a tak by se měl rozhodně v Paříži vyznat, a on vodí amerického turistu za nos. (Nebo si myslel, že jsem nějaký francouzský chytrolín, co si z něj utahuje? neboť moje francouzština je francouzština) - ale on ne, on mi ukáže k jedné z budov de Cauliovy bezpečnosti, pošle mě tam a asi si myslí: „Tam je doopravdovská Národní knihovna, cha cha" („tam možná tu que-beckou krysu odkrouhnou") - Kdo ví? Každý starší pařížský strážník by měl vědět, kde je Rue Richelieu - Myslím si však, co když má pravdu, a třeba jsem se mýlil, když jsem si ještě doma studoval plán Paříže, jdu tedy směrem, který mi ukázal, a bojím se jít jinam, přes horní pláň Champs Elysées, pak to říznu vlhce zeleným parkem a přes Rue Gabriel k zadnímu průčelí jakési veledůležité vládní budovy, protože najednou spatřím strážní budku a z ní vykročí s nasazeným bodákem strážný v plné parádě republikánské gardy (jako Napoleon s dvourohým kloboukem a postaví se do pozoru a udělá K počtě zbraň! jenže ne mně, vážně, ale černé limuzíně, jež se tu náhle objeví plná tělesné stráže a chlápku v černém, zdraví je i jiné stráže, jak se mihnou kolem nich - jdu kolem strážného s bodákem a vytáhnu plastickou krabičku camelek, že si zapálím - a zčistajasna jdou proti mně dva hlídkující strážníci a pozorují každý můj pohyb - ukáže se, že si jen zapaluju žváro, ale jak to jeden má vědět? plastic a podobně - Tak to je tedy ten fantastický bezpečnostní pás kolem samého starého velíkána de Gaulla, který je pár kroků odtud.

Zajdu si na koňak do výčepu na rohu, vypiju ho sám u chladivého stolku při otevřených dveřích.

Patron je velice zdvořilý a řekne mi přesně, jak se dostat do knihovny: rovnou po St. Honoré, pak přes Place de la Concorde, po

Rue Rivoliaž k Louvrů a pak doleva po Rue Richelieu až ke knihovně, do háje.

Jak se tady může pohybovat americký turista, když neumí francouzsky? Když už ne já?

Abych se dozvěděl jméno ulice, kde byla ta strážní budka, budu si muset objednat plán od C.I.A.

(11)

La Bibliotheque Nationale v Rue Richelieu je zvláště přísná, jakoby církevní budova s tisíci vědců a miliony knih a podivnými pomocnými knihovníky v chalátech jako učitelé zenu (ve skutečnosti jsou to jen francouzské zástěry), kteří u vědce nebo autora nadevše obdivují hezký rukopis - cítíte se tu jako americký génus, jenž unikl disciplíně v Le Lycée (což jest francouzská střední škola).

Chtěl jsem pouze: Histoire généalogique de plusieurs maisons illustres de Bretagne, enrichie des armes et blasons dicelles... etc., autor p. Augustin Du Paz Paris, N. Buon, 1 620, Folio Lm2 23 et Rés. Lm23.

Myslíte, že jsem to dostal? Ani ná-

Žádal jsem ještě: - Pere Anselme de Sainte Marie, (né Pierre de Guibours): Histoire de la maison royale de France, des puits, grands officiers de la couronne et de la maison du roy et des anciens barons du royaume, R. P. Anselme, Paris, E. Loyson 1674, Lm3 397, (Děje královského rodu francouzského, jakož i hodnostářův koruny a domu královského a starobylých baronův královských, což jsem všechno musel napsat co nejúhledněji na kartičky, a ten ozástěrovaný děda řekl staré knihovnici: „To je hezky

napsáno" (myslel tím čitelnost rukopisu). Všichni ze mě ovšem cítili alkohol a mysleli si, že jsem cvok, ale když viděli, že vím, co chci, a jak se žádá o určité knihy, zašli dozadu za ohromné zaprášené kartotéky a police až ke stropu a museli vytáhnout žebříky aspoň tak vysoké, že by z nich byl Finnegan spadl ještě jednou a s ještě větším rachotem než v Plačkách nad Finneganem, tentokrát s rachotem jména, skutečného jména, jež dali indičtí buddhisté Tathagatovi čili poutníku aeonem Priyadavsanou před více než nesčetnými aeony: - No tak, Finne: -

GALADHARAGARGITAGHOSHASUSVARANAKSHATRARAGA SANKUSUMITABHIGNA. Zmiňuji se o tom na důkaz, ne že se nevyznám v knihovnách a zejména v největší knihovně na světě, v New York Public Library, kde

jsem si mimo jiné taky doopravdy opsal toto dlouhé sanskrtské jméno pěkně hlásku za hláskou, tak proč bych měl budít podezření v pařížské knihovně? Nejsem už samozřejmě mladík, „táhne ze mě alkohol“, a dokonce oslovuji v knihovně zajímavé židovské učence (jistého Eli Flamanda, který si vypisoval poznámky pro dějiny renesančního umění a ochotně mi pomáhal, seč stačil), a přece nevím, snad si vážně mysleli, že jsem cvok, když přišli na to, co vlastně chci, což jsem opsal z jejich nesprávných a neúplných kartoték, ne docela to, co jsem vám před chvílí napsal o Pere Anselmovi, tak jak je to zapsáno v naprosto správných kartotékách v Londýně, jak jsem později zjistil, kde dokumenty nelehly popelem, viděli, oč žádám, což se neshodovalo se skutečnými tituly starých knih, jež měli vzadu, a když viděli mé jméno Kerouac a před ním Jack, jako bych byl nějaký Johann Maria Philipp Frimont von Palota, který by najednou přiletěl ze Staten Islandu do vídeňské knihovny, podepsal se na žádanku Johnny Pelota a chtěl by Hergottovu „Genealogia augustae gentis Habsburgicae (neúplný titul), a nenapsal bych správně Palota, zrovna tak mé skutečné jméno by mělo znít „Kerouack“, prošli jsme však s Johnnym už tolika stoletími rodových šarváték s přílbicemi a chocholy z papouščího peří a heraldickým nachem a rytířských klanů rodem Fitzwilliamů, ach -

Ale to nic.

A kromě toho je to už dávno a nemá to cenu, leda že by se našly v polích skutečné rodinné památníky, jako v mém případě, když vznáším nárok na ty prokleté dolmeny v Carnacu? Nebo mám vystoupit a činit si nárok na cornwalský jazyk, zvaný kernuak? Nebo na nějaký hrádek na skále v Kenedjacku v Cornwallu nebo jeden z „Újezdů“ zvaný Kerrier v Cornwallu? Nebo na samotné Cornouailles za Quimperem a Keroualem? (bretonská koza).

Chtěl jsem prostě vyzkoumat něco o své rodině, jsem první Lebris de Kérouack, který se po 210 letech vrátil do Francie něco zkoumat, a měl jsem v úmyslu vypravit se do Bretaně a pak do Cornwallu v Anglii (do země Tristana a krále Marka) a ještě skočit do Irska a najít Isoldu a dostat přes hubu v dublinské hospodě jako Peter Sellers.

Sranda, ale byl jsem po koňaku tak rozkurážený, že bych se do toho nejradši hned pustil.

Knihovna sténala pod tíhou koncentrovaného smetiště po staletí registrovaných hloupostí (jako by se každá pitomost, jež se udala ve starém i v novém světě, musela zapsat), stejně jako moje skříň s neuvěřitelným svinčíkem tisíců neuspořádaných starých dopisů, knih, prachu, časopisů, sportovních výsledků z dětství, záupěl jsem, když jsem se tuhle v noci zčistajasna probudil a uvědomil jsem si, že tohle

jsou plody našeho bdění: lopotím se pod tíhou krámů, o něž doopravdy ani sám nestojím - ani nikdo jiný je nepotřebuje a ani v nebi si na ně nevzpomene.

To jen jako příklad mých problémů s knihovnou. Ty knihy mi nepřinesli. Myslím, že by se byly rozpadly, až bych je otevřel. Měl jsem tomu řediteli knihovny říct: - „Udělám z vás podkovu a okovu s ní koně do bitvy u Chickamauga.“

(12)

Mezitím jsem se každého v Paříži na setkání ptal: „Kde je pohřben Pascal? Kde je Balzacův hrob?“

Někdo mi nakonec řekl, že Pascal nebude pohřben ve městě, ale v Port Royalu, vedle své zbožné sestry, byli přece jansenisté, že, a co se Balzacova hřbitova týče, nechť se mi o půlnoci vůbec na hřbitov (Pere Lachaise), a stejně když jsme při šílené jízdě taxíkem ve tři ráno prolétli blízko Mont-parnassu, dali se do křiku: „Támhle je ten tvůj Balzac! Ta socha na náměstí!“

„Zastavte!“ vystoupil jsem a vysekl kloboukem nejhlubší poklonu soše, jež se mi ztrácela v šedivé mlze

opilých ulic, a bylo to. Jak já jen najdu cestu do Port Royalu, když sotva trefím zpátky do hotelu?
A vůbec: vždyť tam nejsou oni sami, jen jejich těla.

(13)

Ó Pascale, Paříž je město, kde se můžete v noci toulat a nalézat nechtěné.

Pokoušel jsem se dojít k Opeře, když tu se stovka vozů přehnal nepřehlednou zatačkou, čekal jsem, až přejedou, spolu s ostatními chodci, kteří pak najednou vyrazili na druhou stranu, avšak mne na pár vteřin zdržel pohled na jiné pádící vozy, blížící se ze šesti stran, a sestoupil jsem z chodníku, když se v té zatačce objevil osamělý vůz jako poslední závodník v Monaku a rovnou na mě - uskočil jsem právě včas - za volantem Francouz nezvratně přesvědčený, že nikdo jiný nemá právo na život a na to, aby byl u milenky tak rychle jako on - jako Newyorčan se snažím utéci nespoutané frekvenci, ale Pařížané jen stojí a pak přecházejí, spoléhající na řidiče - a panebože, ono to

funguje, viděl jsem desítky vozů s jekotem zabrzdit ze stovky, aby mohl nějaký chodec přejít.

Šel jsem k Opeře i proto, abych se najedl v nějakém slušně vyhlížejícím restaurantu, byl jeden z mých střízlivých večerů, zasvěcených osamělým procházkám a pozorováním, leč jaké ponuré, opršelé gotické stavby, chodím kolem nich prostředkem těch širokých chodníků, co nejdál od temných průjezdů - podívaná na nedefinovatelnou městskou noc a klobouky a deštníky - nekoupím si ani noviny - tisíce lidí vycházejí odkudsi z jakéhosi představení - šel jsem do přečpané restaurace na Boulevardu des Italiens, usadil jsem se až na konci barového pultu sám na vysoké stoličce a pozoroval jsem, promoklý a bezmocný, jak číšníci natírají syrovou sekanou worcesterskou omáčkou a ještě něčím jiným a jak jiní číšníci spěchají kolem s kouřícími podnosy dobrých jídel - sympatický barman mi přinesl jídelní lístek a alsaské pivo, jež jsem si objednal, a hned jsem mu řekl, aby chvíli počkal - nechápal, jak mohu hned pít, aniž jsem jedl, protože je zasvěcen do tajemství okouzlujících francouzských jedlíků: - na samém začátku spěchají s hors d'oeuvres s chlebem, než se pohrouží do entrées (to vše prakticky ještě před prvním douškem vína), pak zpomalí a začnou si lebedit, tu douškem vína svlaží hrdlo, tu přijde trocha hovoru a pak druhá půle hodování, víno, dezert a káva, něco takového nesvedu.

Piju stejně už druhé pivo a čtu si v jídelním lístku a vidím, že na páté stoličce ode mne sedí Američan, ale tváří se tak zle, jak je absolutně znechucený Paříží, že se bojím zavolat: „Hej, nejste Američan?“ Přijel do Paříže a čekal, že se natáhne na slunce pod kvetoucí třešeň, polezou po něm hezké holky a lidi budou kolem něho tancovat, a místo toho bloudí po ulicích v dešti a kolem jen ta hatmatilka, neví ani, kam jít za kurvama nebo kde je Notre Dame a kavárnička, o níž mu vyprávěli doma u Clenmora na Třetí Avenue, nic - když platí za chlebičky, háže doslova peníze na pult: „Stejně nemám poněti, kolik to vlastně stojí, a vůbec, strčte si to všeko někam, jedu zpátky do svého dolíku v Norfolku a vožeru se s Billem Eversolem v bookmakerském pajzlu, i se vším všudy, vo čom vy žabarái nemáte ani páru,“ - a vypotácí se v nepochopeném přšiplášti a v zklamaných galoších -

Pak přijdou dvě americké učitelky z lowy, sestry na velké pouti do Paříže, mají zřejmě pokoj v hotelu za rohem, odkud nevytáhnou paty, leda na prohlídku města vyhlídkovým autokarem, který je naloží před hotelem, vědí však o téhle restauraci, je nejbližší, a sešly si koupit pár pomerančů na zítra na ráno, protože jediné pomeranče ve Francii jsou zřejmě valencijské dovážené ze Španěl, a ty jsou příliš drahé, aby se jen tak narychlo zhlitly při obyčejné snídani. A tak ke svému úžasu zaslechnu zas poprvé po týdnu jasnou zvonivou američtinu: -

„Máte pomeranče?“

„Pardon?“ řekne barman.

„Támhle v té skleněné vitrině,“ řekne ta druhá.

„Oukej -vidíte?“ ukazuje, „dva pomeranče,“ a ukáže dvěma prsty, barman vezme dva pomeranče, dá je do sáčku a zřetelně, hrdelním hlasem, s oněmi arabskými pařížskými „r“ řekne:

„Trois francs cinquante.“ Jinými slovy 35 centů za pomeranč, těm starým kočkám bylo však úplně fuk, že jsou tak drahé, a mimoto nerozumějí, co říká.

„Co asi tohle znamená?“

„Pardon?“

„Já natáhnu ruku a vy si vezměte své krok-krok-kvárk, chceme jenom pomeranče,“ a obě ženy vyprsknou skřehotavým smíchem jako doma na zápraží, pingl si zdvořile vezme tři franky a padesát

centimů z její dlaně, zbytek drobných tam nechá a ony odejdou šťastny, že nejsou tak samy jako tamten Američan -

Zeptám se barmana, co myslí, že je opravdu dobré, řekne, že al-saské zelí, jež pak přinese -jsou to prostě klobásy, brambory a kyselé zelí, ale klobásy jak máslo, mají jemnou chuť, jako když se spolu vaří víno, máslo a česnek, a voní z kuchyňských dveří kavárničky -kyselé zelí není o nic lepší než pennsylvánské, brambory máme od Maine až po San José, ale ano, málem bych zapomněl: - navrchu na tom všem je zkroucený měkoučký proužek slaniny, chutná spíš jako šunka a je to nejlepší sousto z toho všeho.

Přišel jsem se do Francie toulat a jíst a toto bylo mé první a poslední jídlo za deset dní.

Vraťme se však k tomu, co jsem říkal Pascalovi, protože u východu z restaurace (kde jsem zaplatil za tento prostý chod 24 franků, čili skoro 5 dolarů) jsem zaslechl křik v dešti na bulváru - maniackému Alžíránovi přeskočilo, pokřikoval na každého a na všechno a něco držel, neviděl jsem co, velmi malý nožik nebo předmět nebo boxera nebo co - musel jsem zůstat stát ve dveřích - kolem pobíhali vyděšení lidé - nechtěl jsem, aby viděl, jak utíkám - číšníci vyšli ven a dívali se také - přiblížil se k nám a cestou bodal do proutěných křesel přede dveřmi - podívali jsme se s vrchním na sebe, jako bychom se chtěli ujistit: „Držíme spolu?“, můj barman však začal hučet do toho šíleného Araba, byl to ve skutečnosti blondák a zřejmě napůl Francouz, napůl Alžíran, vyvinulo se z toho něco jako rozhovor a pak jsem odešel domů, v takovém dešti, že jsem musel zamávat na taxík.

Romantické přispláště.

(14)

V pokoji jsem se díval na kufr tak důvtipně zabalený na tuto velkou cestu, jež mě napadla, když jsem celou minulou zimu na Floridě četl Voltaira, Chateaubrianda, de Montherlanta (jehož poslední kniha byla ještě stále vystavena v pařížských výkladech: „Osamělý cestující je ďábel“) - studoval mapy, plánoval, co všechno pochodím, jak budu jíst, jak najdu v knihovně rodiště svých předků a jak se rozjedou do Bretaně, kde leží a kde nejspíš moře omývá skály - Chystal jsem se být pět dní v Paříži a pak jet do oné hospody na Finistere a o půlnoci vyrazit v plášti a v klobouku do deště s blokem a tužkou a s velkým plastickým pytle, v němž by se dalo psát, a to tak, že bych vstrčil ruku, tužku a blok do pytle a psal v suchu, i když by na mě jinak pršelo, psal bych o zvucích moře, druhou část básně „Moře“ s názvem „MOŘE, díl druhý, zvuky Atlantiku u X. v Bretani“, buď za Carnacem nebo Concarneau, Pointe de Penmarch, Douardenez, Plouzame-deau, za Brestem nebo za St. Malo - Táhle v kufru je plastický pytel, dvě tužky, rezervní tuhy, poznámkový blok, šál, svetr, v přihrádce plášť do deště a teplé boty - Opravdu teplé boty, vzal jsem si i floridské klimatizované střevíce, abych byl připraven na dlouhé procházky ve sluncem rozpálené Paříži, ale nebul jsem je ani jednou, „teplé boty“ jsem nosil celý ten zatracený čas - v pařížských novinách si lidé stěžovali, že prší už dobrý měsíc a že je na začátku června zima po celé Francii, což způsobili vědci, kteří se babrají s počasím.

A moje lékárníčka a palčáky pro má promrzlá pľnoční rozjímání na bretaňském pobřeží, až budu hotov s psaním, a všechny ty elegantní sportovní košile a rezervní ponožky, k nimž jsem se nedostal ani v Paříži a v Londýně už teprve ne, tam jsem měl také v úmyslu jet, nemluvě potom o Amsterdamu a Kolíně nad Rýnem. Už se mi stýskalo.

Tato kniha má však ukázat, že bez ohledu na to, jak cestujete, jaký „úspěch“ má vaše cesta, nebo oč dříve se skončí, pokaždé se něčemu naučíte a naučíte se měnit myšlenky.

A jako vždycky jsem všechno jenom koncentroval do jediného mohutného, ale tisícerého „Ach!“

(15)

Druhý den odpoledne, už zase vymydlený a po důkladném spánku, jsem potkal jednoho židovského skladatele nebo co, z New Yorku, se snoubenkou a nějak jsem se jim zalíbil, stejně se cítili opuštění, a tak jsme šli na oběd, ale téměř jsem se ho nedotkl, protože už jsem byl zase pěkně rozjetý na koňak - „Pojďme za roh do biografu,“ povídá, což jsme učinili, když jsem předtím vyřídil půl tuctu vzrušených francouzských rozhovorů s Pařížany v restauraci; ukázalo se, že hrají posledních pár scén s O'Toolem a Burtonem v „Becketovi“, výborné byly, zejména setkání na koních na břehu moře, a tak jsme se rozloučili -

Pak jsem zase šel do restaurace přímo naproti La Gentilhommiere, kterou mi velmi doporučoval Jean

Tassart, a tentokrát jsem se zapřísahal, že si dám celý pařížský oběd se všemi chody- uvidím přes uličku tichého pána vyjít vydatnou polévku z velké misky a objedná si ji takto: „Tutéž polévku jako monsieur.“ Ukáže se, že je to rybí polévka se sýrem a paprikou pálivou jako mexické peperony, obrovská a růžová - K tomu mám čerstvý francouzský chléb a oříšky másla, avšak ve chvíli, kdy mi už nesou na entrée pečené kuře podlévané šampaňským, jež bylo pak sauté v šampaňském, obložené drceným lososem, sardelkami, gruyérským sýrem, krájenými okurčičkami a malinkými rajčátky, červenými jako třešně, a pak, panebože, opravdové třešně na dezert, to všechno mít víno z vína, musím se omluvit, že po tom všem už nemám na jídlo ani pomyšlení (scvrklo se mi břicho, shodil jsem sedm kilo) - Tichý pán s polévkou pokračuje rybou na roštu, začneme si povídat přes celou restauraci a ukáže se, že je obchodník s obrazy, který za rohem prodává Arpy a Ernsty, zná André Bretona a zve mě, abych ho zítra navštívil v krámě. Kouzelný člověk, žid, hovoříme francouzsky, vykládám mu dokonce, že převaluji „r“ na jazyku jako ve středověké francouzštině a ne v hrdle, protože pocházím přes Bretaň z francouzského Quebecu, on souhlasí a uznává, že moderní pařížská francouzština, ač elegantní, byla změněna přílivem Němců, židů a Arabů trvajícím už dobrá dvě století, nemluvě už o vlivu floutků na dvoře Ludvíka XVI., kde to ve skutečnosti všechno začalo, připomínám mu taky, že správně se jméno Francoise Villona vyslovovalo „Vil On“ a ne „Vijon“ (což je nesprávnost) a že v oněch dobách se neřikalo „toi“ nebo „moi“, ale „tué“ nebo „mué“ (tak jako dosud u nás v Quebecu a jak jsem to měl za dva dny uslyšet v Bretani), nakonec jsem ho však upozornil - a tím jsem též zakončil svou okouzující přednášku přes celou restauraci, kde lidé poslouchali napůl z legrace a napůl pozorně - že jeho jméno François se vyslovovalo Fransois a ne Fransuá z toho jednoduchého důvodu, že se psal Frangoy tak jako „král“ se psalo „roy“, což nemá nic společného s „roi“, a slyšet to král vyslovovat „rué“, nebyl by vás pozval do Versailles na bál, ale dal by z vás udělat roué zakuklenci, co by si poradil s vaším impertinentním cou neboli krkem, který by kupíroval akurátně a bez náhrady.

Takovéhle věci -

Možná že právě tehdy jsem došel svého satori. Tím způsobem - Úžasné, dlouhé, srdečné francouzské rozhovory se stovkami lidí, kdekoliv, ty se mi líbily ze všeho nejvíc, těm jsem se věnoval a byl to výkon, protože by mi nebyli mohli podrobně odpovídat na mé podrobné otázky, kdyby nebyli rozuměli každému mému slovu. Nakonec už jsem byl tak drzý, že jsem se dokonce ani nenamáhal s pařížskou francouzštinou, a spustil jsem stavidla pataraffes své chalivarie francouzštiny, takže byli paf, protože mi stále ještě rozuměli, tak vidíte, pane profesore Sheffere a pane profesore Cannone (moji staří „učitele“ francouzštiny, kteří se vždycky smáli mé výslovnosti, ale dávali mi jedničky).

Ale dost už toho.

Stačí snad, že po návratu do New Yorku jsem měl daleko větší legraci, když jsem mluvil brooklynským přízvukem, než kdy předtím, a zejména když jsem se vrátil až dolů na jih, jůů, jaký zázrak jsou různé jazyky a jaký je tento svět úžasný Bábel. No, představte si, že jedete do Moskvy nebo do Tokia nebo do Prahy a posloucháte tam ty lidi. A oni si doopravdy rozumějí, co jejich jazyk blábolí. Oči jim září na znamení souhlasu a pronášejí se odpovědi, čímž se dává najevo přítomnost duše v tom všem zmatku jazyků a zubů, úst, měst z kamene, deště, vedra, chladu, toho celého dřevěného zmatku na celé té pouti od neandrtálských skřeků k pískání marťanských sond inteligentních vědců, ba celý vývoj od bresku ježurích jazyků John-nyho Harta až po bolestné „la notte, ch' i' passai con tanta pieta“ signora Danta, když zahalen ve svém rubáši stoupal v Beatricině náručí konečně k nebesům.

Jak tak o tom mluvím, vrátil jsem se do Gentilhommiere za onou velkolepou mladičkou blondýnkou, která mi soucitně říká „Jacques“, já jí musím vysvětlit, že se jmenuji „Jean“, a tak zavzlyká „Jean“, ušklíbne se, odejde s hezoučkým mladičkem a nechá mě tam schlíple sedět na barové stoličce a sužovat všechny, jak jsem chudák osamělý, čehož si vtom hlučném nočním shonu v rachotu kontrolní pokladny a řinčení umývaných sklenic nikdo nevšímá. Rád bych jim řekl, že se všichni nechceme stát mravenci, částčkami společnosti, ale individualitami, z nichž každá platí za jednotku, ale ne, zkuste to říkat domácím i cizím, spěchajícím sem a tam v bzukotu nočního světa, který se otáčí kolem jedné osy. Skryté burácení se změnilo ve všeobecnou bouři.

Avšak mladý bretonský básník Jean-Pierre Lemaire se stará o bar, je smutný a krásný, jak jen francouzští mladíci dovedou být, má takové pochopení pro mé pitomé postavení putovního ožraly, který

je sám v Paříži, ukazuje mi dobrou báseň o hotelovém pokoji u moře v Bretani a pak mi ukáže nesmyslnou jakoby surrealistickou báseň o kuřecích kostech na jazyku jakési dívky („Odnese to Cocteauovi," mám sto chutí na něj zařvat anglicky.), nechci ho však urazit, protože je milý, ale bojím se se mnou mluvit, je ve službě a spousta lidí u venkovských stolů čeká na své drinky, milenci s hlavami u sebe, měl jsem raději zůstat doma a malovat „Mystickou svatbu svaté Kateřiny" podle Girolama Romanina, jsem však tak zotročen řečí a jazykem, malovat mě nudí, a krom toho trvá celý život, než se člověk naučí malovat.

(16)

Seznámím se v baru naproti kostelu St. Louis de France s Mon-sieurem Casteljalous a vykládám mu o knihovně - pozve mě nazítří do Státního archivu, že uvidí, co se dá dělat - vzadu hrají hoši biliár a já kibicuju zblízka, protože kdysi dole na Jihu jsem to začal pálit v kulečnicku docela dobře, zejména ožralý, což je další dobrý důvod, proč nechat pít, ale oni mi nevěnují absolutně žádnou pozornost, když říkám „Bon!" (jako Angličan s rovným knírkem a bez předních zubů, který v klubu křičí: „Dobrá rána!") - biliár bez děr ovšem není nic pro mě, díry, jamky, to je moje, miluji nemožné karamboly, co se nedají hrát jinak než s anglickou falší, tvrdé šťouchy, až koule nad-skakují, jako jednou mi vyskočila a kutálela se po mantinelech kolem dokola, až se vrátila zpátky na sukno, a bylo, poslední šťouch -(Tomu šťouchu říkal můj jižanský partner Cliff Anderson „Ježišmarjá šťouch".) Když jsem v Paříži, chtěl bych si přirozeně zahrát s místními talenty a vyzkoušet Wits Transatlantique, ale nejeví zájem - Jak už jsem řekl, jdu do Státního archivu v zajímavé ulici Rue des Francs Bourgeois (dalo by se říci ulice Upřímných měšťáků), tahle ulice rozhodně kdysi viděla, jak se za Balzacement plandal ucouraný plášť, když odpoledne spěchal na korektury ke svému tiskaři, podobá se uličkám ve Vídni, po jejichž kočících hlavách chodil kašlající Mozart v ucouraných kalhotách za svým libretistou -

Zavedou mě do ředitelské kanceláře, kde má pan Casteljalous dnes ještě melancholičtější výraz ve své vymydlené, hezké, růžové, modrooké, stárnoucí tváři než včera - Trhá mi srdce, když slyším, že od našeho včerejšího setkání mu těžce onemocněla matka, že teď musí jít k ní, ale jeho sekretářka že všechno zařídí.

Je to, jak už jsem řekl, ona úchvatně krásná, nezapomenutelně opojně křehoučká Bretonka s očima zelenýma jak moře, havraními vlasy a drobnými zoubky s malou mezerkou vpředu, zubaře, který by ji chtěl napravit, by měl každý chlap na světě přivázat trojskému koni na krk, aby se mohl mrknout na zajatou Helenu, než Paris oblehne tu svou zrádnou chlípnu Irčandu.

Na sobě má bílý pletený svetr, zlaté náramky s přívěsky a pozoruje mě těma svýma mořskýma očima, takže jen přitakám a srážím paty, ale musím uznat, že z takové ženy bývá jen pláč a skřípění zubů a že není pro mě, mírumilovného pastýře mit de cognac - hrát si s takovými konkávními a konvexními plochami čtrnáct dní, je ze mne eunuch.

Najednou jsem zatoužil být v Anglii, to když začala brebentit, že ve Státním archivu mají jen manuscripts a hromada jich shořela při nacistickém bombardování, a kromě toho tam nemají žádné záznamy o „les affaires colonielles" (o koloniálních záležitostech).

„Colonielles!" zařval jsem skutečně už našťvaný a upřeně jsem se na ni díval.

„Vy nemáte seznam důstojníků Montcalmovy armády z roku 1756?" pokračoval jsem, abych se dostal konečně k věci, ale měl jsem na ni takový vztek pro tu její irskou nadutost (ano, irskou, protože všichni Bretonci přišli tak nebo onak z Irska, ještě než se Galům říkalo Galové a než Caesar spatřil druidský pahýl stromu a než se objevili Sasové a před a po Skotsku Piktů atd.), ale ne, udělá na mě ten svůj mořský kukuč, ach, teď ji chápu -

„Můj předek byl důstojníkem ve službách koruny, jeho jméno jsem vám už řekl, pocházel z Bretaně a prý byl baronem, jsem první, kdo se z rodiny vrátil do Francie poohlédnout se po dokumentech." Vtom jsem si uvědomil, že jsem strašně nafoukaný, ne snad nafoukanější než ona, ale naivnější než žebrák na rohu, že jsem vůbec tak mluvil a že se pokouším najít nějaké doklady, ať už existují nebo ne, protože jako Bretonka zřejmě věděla, že je mohu nalézt jenom v Bretani, protože kdysi došlo k takové válčičce, zvané La Vendée, mezi katolickou Bretaní a republikánskou ateistickou Paříží, ať vás pánbůh chrání se o ní jen zmínit, když tu je k Napoleonovu hrobu, co by kamenem dohodil -

Vtip je v tom, že slyšela, jak jí M. Casteljalous vykládá celou mou záležitost, mé jméno, mé pátrání, a jí

se to zdálo pitomé, i když vznešené, vznešené ve smyslu beznadějného vznešeného snažení, protože jak každý ví, i takový Johnny Magee z ulice najde s trochou štěstí v Irsku důkazy, že je potomkem krále Morholtu - no a co? Johnny Anderson, Johnny Coldstein, Johnny Tenaten, Lin Chin, Ti Pak, Ron Poodlewhorferer, každý.

A co na tom záleží, jestli se tam já, Američan, budu babrat v rukopisech a pátrat po té záležitosti? Nevzpomínám si, jak jsem se odtamtud dostal, ale ona dáma z toho radost neměla a já taky ne - nevěděl jsem však ještě tehdy, že Quimper, ač to kdysi bylo hlavní město Cornouaillů a sídlo jejich králů nebo dědičných hrabat a později hlavní město departmentu Finistère a tak, nicméně bylo vždycky přes všechny pitomé přívlastky města považováno všemi pařížskými vtipálky za balíkov pro svou vzdálenost od hlavního města. Zrovna jako byste řekli newyorskému černochovi: „Koukej sekát dobrotu, nebo tě dám poslat zpátky do Arkansasu," řekli by se smíchem Voltaire i Condorcet: „Jestli nebudeš pěkně rozumný, pošleme tě do Quimperu, cha cha cha." - Když si k tomu přimyslela Quebec a pověstnou tupost Canucků, musela se dusit smíchem.

Na něčí radu jsem šel do Bibliotheque Mazarine blízko Quai St. Michel a tam se taky nic nestalo, jen stará knihovnice na mě mrkla, představila se mi (Madame Oury) a řekla mi, abych jí kdykoliv napsal. Vše, co jsem mohl v Paříži vyřídit, bylo vyřízeno.

Koupil jsem si letenku do Brestu v Bretani.

Šel jsem se do baru rozloučit se všemi a jeden z nich, Bretonec Coulet, mi řekl: „Dej si pozor, aby si tě tam nenechali!"

P. S. Jako poslední stéblo, než jsem si šel koupit letenku, jsem si nechal návštěvu u svého francouzského vydavatele, kde jsem se ohlásil a ptal se po šéfovi - Děvče si buďto myslelo, že jsem jeden z domácích autorů, což vlastně jsem po šesti románech, nebo taky ne, řekla mi však chladně, že odešel na oběd - „Tak dobrá, kde je Michel Mohrt?" (francouzsky) (To je jaksi můj redaktor u nich, Bretonec ze zálivu Lannion u Louquarecu.)

„Také šel na oběd."

Ve skutečnosti však byl toho dne v New Yorku, ale ani se nenamáhala mi to říct a před touto zpanštlou sekretářkou, která si musela myslet, že je sama Madame Defargeová z Dickensova Příběhu dvou měst, co vyšívala jména možných kandidátů gilotiny do kartounu, sedělo se mnou ještě půl tuctu netrpělivých nebo ustaraných nadějných autorů s rukopisy, a ti se na mne všichni opovržlivě podívali, když zaslechli mé jméno, jako by si v duchu říkali: „Kerouac? Dovedu psát desetkrát líp než ten beatnický blázen a dokážu to tímto rukopisem nazvaným Silence au lips o tom, jak Renard vstoupil do předsíně, zapálil si cigaretu a odmítl zaregistrovat smutný beztvarý úsměv bezkonfliktní lesbické hrdinky, jejíž otec právě zahynul při pokusu o znásilnění losa v bitvě o Cuckamongu, a v příští kapitole vstoupí intelektuál Filip, zapálí si cigaretu s existenciálním skokem přes prázdnou stránku, kterou pak vynechám, a to všechno končí monologem, zahrnujícím atd., tenhle Kerouac umí psát jenom příběhy, fuj - a tak nevkusně, není tam ani jedna přesně definovaná hrdinka v puntikovaných kalhotkách, která popadne kladívko a hřebíky a ukřižuje matce slepici v „kuchyňském happeningu" - ach, nejradši bych si zazpíval nejmilější písničku jimmyho Lunceforda: „Nejde vo to, co udělám, De vo to, jak to udělám!" Když však vidím všude kolem sebe onu divnou „literární" atmosféru a ta koza nehne ani prstem, aby si mě nakladatel zavolal do kanceláře na opravdu obchodní rozhovor, vstanu a zavrčím:

„A hovno, j'm'en va á l'Angleterre" (jedu do Anglie), měl jsem vlastně říct:

„Le petit prince s'en va á la Petite Bretagne."

Znamená: „Malý princ odjíždí do Malé Británie" (čili Bretaně).

(17)

Na Care St. Lazare jsem si koupil jednoduchou letenku společnosti Air-Inter do Brestu (bez ohledu na Gouletovo varování), dal jsem si proplatit cestovní šek na 50 dolarů (velký kšeft) a vrátil jsem se do hotelu, kde jsem v pokoji dvě hodiny přebaloval, dokud nebylo všechno na sto procent, prohlížel jsem koberec, jestli jsem na něm nenechal smet, a sešel jsem dolů vyblejskaný (oholený atd.), rozloučil jsem se s tou ošklivou ženskou a s tím milým pánem, jejím manželem, který vedl hotel, měl jsem přitom na hlavě klobouk, ten klobouk do deště, který jsem měl v úmyslu nosit o půlnoci na skály u moře, nosil jsem ho vždycky naražený na jedno oko, počítám proto, že jsem tak nosil i čepičku u námořníků - Nikdo se

nerozplýval, přijedte brzy zase, ale recepční si mě prohlížel, jako by byl ochotný dát mi ještě někdy šanci. Odfřím v taxiku na letiště v Orly, zase v dešti, je deset dopoledne, taxík to štípe báječně rychle kolem všech těch tabulí propagujících koňak a překvapujících kamenných vesnických domků, mezi nimiž jsou fantasticky udržované okrasné i zeleninové francouzské zahrádky, všechno je zelené zrovna tak, jak si představuju hrdý Albion. (Já blázen jsem si myslel, že budu moci letět z Brestu do Londýna, je to jen 150 mil vzdušnou čarou).

V Orly si podám svůj malý, ale těžký kufřík u přepážky společnosti Air-Inter a pak se jen tak toulám až do dvanácti, kdy budou volat do letadla. Popíjím koňak a pivo ve skutečně báječných kavárnách, jaké tu na letišti mají, nic bezútěšného jako Idlewild-Kennedy se svými plyšovými koberci a salonními pst pst manýrami. Podruhé už jsem dal frank té paní, co sedí u stolečku před záchody, a zeptal jsem se jí: „Proč tu sedíte a proč vám lidé dávají spropitné?”

„Protože ten podnik uklízím,” čemuž ihned porozumím a ocením to, když si vzpomenu na maminku, která musí uklízet dům, zatímco já nadávám na televizi z houpací židle. Proto řeknu:

„Un franc pour la Française.”

Mohl jsem říci: „Pekelná bílá sovo svatá Terezičko!” a bylo jí to taky jedno. (Bylo by jí to bývalo jedno, ale já všechno zkracuju podle vzoru onoho velkého básníka Roberta Burnse.)

Prozpěvuji si „Matyldu”, protože zvučný hlas, který ohlašuje odlety, zpívá jakoby tutéž píseň, v Orly se nazývá „Ma-tyl-dóó” a tichý dívčí hlas: „Linka 603 Pan American Airlines do Karáčí, nastupujte u brány 32” nebo „Linka 709 K.L.M. Královských holandských aerolinií do Johannesburgu, nastupujte u brány 49,” a tak dál, to je vám letiště, lidi mě slyší zpívat „Matyldu” po celé budově a to už mám za sebou dlouhý rozhovor o psech se dvěma Francouzi a jezevčíkem v kavárně, když tu slyším: „Linka 3 Air-Inter do Brestu, nastupujte u brány 96,” a tak vyrazím - rovnou přímou chodbou -

Ujdu počítám asi tak čtvrt míle, prakticky až na konec letištní budovy, a tam je Air-Inter, starý dvoumotorový nejspíš B-26 s ustaranými mechaniky, kteří něco kutí kolem vrtule na levoboku -

Měl by být odlet, je poledne, zeptám se však lidí kolem:

„Co se stalo?”

„Letíme až za hodinu.”

Není tu ani záchod ani kavárna, vrátím se tedy celou cestu zpátky, zkrátit si tu hodinu v kavárně, a čekám -

V jednu jsem zpátky. „Ještě půl hodiny zpoždění.”

Rozhodnu se to tam prosedět, ale ve čtvrt na dvě musím najednou na záchod - zeptám se španělsky vyhlížejícího cestujícího do Brestu: „Myslíte, že mám ještě dost času, odskočit si do hlavní budovy na záchod?”

„Spoustu času, určitě.”

Podívám se, mechanici tam stále ještě horečně kutí, běžím tedy tu čtvrt míle zpátky na záchod, položím z legrace další frank pro La Francaise, když tu najednou slyším „prozpěvovat” Matyldóó” se slovem Brest, tak nejlepším rychlým stylem Clarka Gablea klušu zpátky skoro tak rychle jako na chodeckých závodech, jestli víte, co myslím, avšak v době, kdy tam dorazím, už letoun zatačí na run-way, schůdky už odjely a všichni ti zrádcové našli dovnitř a letí i s mým kufrem do Bretaně.

(18)

Ted'ka bych se měl tlouct přes celou Francii s čistými nehty a radostným výrazem turisty.

„Calvert!” zakleju u přepážky (hned se za to kaju, Pane!). „Pojeďu za nimi vlakem! Můžete mi prodat lístek? Uletěli mi s mým valise!”

„Musíte jet na Care Montparnasse, je mi to opravdu líto, pane, ale zmeškal jste letadlo ohromně legračním způsobem.” Říkám si v duchu: „Jo, vy škrobi, tak proč tam nepostavíte záchod.”

Vrátím se však taxíkem 15 mil na Care Montparnasse, koupím si lístek první třídy do Brestu (ne zpáteční) a přitom myslím nejen na kufr a na to, co mi říkal Goulet, ale teď si vzpomínám i na piráty ze St. Malo, o pirátech z Penzance ani nemluvě.

No nic, však já ty krysy dohoním.

Nasednu do vlaku mezi tisíce lidí, ukáže se, že v Bretani je nějaký svátek a všichni jedou domů.

Ve vlaku jsou kupé, kde lidé s lístky první třídy mohou sedět, a úzké chodbičky podél oken, kde stojí

lidé s lístky druhé třídy, opírají se o okénka a dívají se, jak ubíhá krajina -projdu kolem prvního oddílu ve voze, který jsem si vybral, a vidím jen samé ženy a děti -instinktivně tuším, že si vyberu druhé kupé -A taky jo! Co tam vidím: Le Rouge et le Noir (Červený a černý), což znamená vojsko a církev, francouzského vojáka a katolického kněze, a nejen je, ale i dvě napohled příjemné staré dámy a v koutě podivně ožrale vyhlížejícího chlápka, to je dohromady pět, čímž šesté a poslední místo zůstalo pro mě, pro „Jeana Louise Lebrise de Kérouac“, jak se hned představím, věda, že jsem doma, a oni pochopí, že moje rodina nabrala v Kanadě a v USA nějaké divné móresy - (to ovšem ohlásím až poté, co se zeptám: Je peu m' asseoir?" (Mohu si sednout?) „Ano.“ Dovolím si překročit dámám nohy a žuchnu hned vedle kněze, klobouk už jsem si sundal a oslovím ho: „Bon-jour, mon Pere.“

Tak takhle se má cestovat do Bretaně, pánové.

(19)

Milý páteříček je tmavý, mohlo by se říci snědý, skoro černý, a velmi malý a tenký, ruce se mu zimničně chvějí, a co já vím, třeba to má z pascalovské honby za rovnici Absolutna, nebo Pascal vyděsil jeho i ostatní jezuity svými zatracenými Provinčními dopisy, ale ať je to jak chce, podívám se mu do temně hnědých očí a vidím v nich, že svým podivně papouščím způsobem chápe všechno a mě taky, a zaklepu si na klíční kost se slovy:

„Já jsem taky katolík.“

Přikývne.

„Nosím Panenku Marii a svatého Benedikta.“

Přikývne.

Je to takový skrček, že byste ho odfoukli jediným nábožným výkřikem jako: „O Seigneur!“

Pak však obrátím pozornost k civilistovi v koutě, který si mě prohlíží pohledem jednoho mého známého Ira jménem Jack Fitzgerald, včetně jeho žiznivého šilhání, jako by už už chtěl říct: „A kde máš v tom svým připláští schovanej chlast?“, ale on jenom řekne, a to francouzsky:

„Sundejte si ten plášť, dejte si ho do sítě.“

Omlouvám se, protože narazím koleno do toho blondatého vojáka, voják se smutně usměje (páč jsem jezdil vlakem s Australáky po Anglii za války v třiačtyřicátém), hodím zmuchlaný kabát nahoru, usměji se na dámy, které už chtějí být doma, a ať čert vezme všechny tyhle exempláře, a řeknu své jméno chlápku v koutě (jak už jsem řekl, že řeknu).

„Á, to je bretonské jméno. Vy jste z Rennes?“

„Ne, žiju na Floridě, v Americe, ale narodil jsem se atd., atd.“ a celý ten dlouhý příběh, který je zajímavý, a pak se zeptám na jméno toho chlápka.

Je to krásné jméno: Jean-Marie Noblet.

„To je bretonské jméno?“

„Mais oui.“

Myslím si: „Noblet, Coulet, Havet, Champsecret, jak podivně znějící jména to mají v téhle zemi,“ když se vlak rozjede, kněz se s povzdechem uvelebí, dámy pokývnou a Noblet se na mě podívá, jako by na mě chtěl mrknout, abychom se tedy už šli napít, když máme tak dlouhou cestu před sebou.

Řeknu tedy: „Pojďte se mnou, koupíme si něco v commissaire.“

„Beze všeho, jestli to chcete zkusit.“

„Proč ne?“

„Pojďte, uvidíte.“

A skutečně se musíme prodírat sedmi vagóny a balancovat, abychom do nikoho nevrazili v nacpaných chodbičkách a na rachotících rozkývaných můstcích, přeskakovat hezká děvčata, sedící na knížkách na podlaze, a vyhýbat se srážkám s klubky námořníků a venkovskými statkáři a vším tím spolkem, je to sváteční vlak na cestě domů, jako na atlantické pobřežní trati z New Yorku přes Richmond, Rocky Mount, Florence, Charleston, Savannah na Floridu čtvrtého července nebo na Vánoce, kdy každý veze dary jako Řekové, chraň nás, aby -

Najdeme však s Jeanem-Marie prodavače lihovin a koupíme si dvě lahvičky rose, sedneme si na chvilku na podlahu a povídáme si s jedním chlápem a pak ještě chytíme prodavače, když se vrací a už má skoro vyprodáno, koupíme si ještě dvě flašky, ohromně se skamarádíme a cpeme se zpátky do našeho

kupé v ohromné náladě, povznesené, opilé, divoké - A nemyslete si, že jsme kolem sebe nešířili rady a porady ve francouzštině, a to ani ne v pařížské, přičemž on neuměl slovo anglicky.

Neměl jsem ani možnost podívat se z okna, když jsme míjeli katedrálu v Chartres s různými věžemi, z nichž jedna je o pět set let starší než druhá.

(20)

Nejvíce mě štvě, že jsme s Nobletem hodinu tak šermovali vinnými lahvemi tomu ubohému knězi před obličejem, zatímco jsme diskutovali o náboženství, dějinách i politice, až jsem se k němu třesoucím obrátil a zeptal jsem se: „Nevadí vám ty láhve?“

Podíval se na mě, jako by chtěl říct: „Myslíte, že nejsem starej vinař, nebo co? Ne ne, mám jen rýmu, víte, je mi hrozně zle.“

„Il est malade, il a un rhume,“ (je nemocný, má rýmu) řekl jsem Nobletovi vznešeně. Voják se celou tu dobu smál.

Promluvil jsem k nim všem vznešeně (překlad následuje): - „Jésu a été crucifié parce que, á place d'amenez l'argent et pouvoir, il á amenez seulement l'assurance que l'exis-tence a été formez par le Bon Dieu et elle appartient au Bon Dieu le Pere, et Lui, Le Pere, va nous élever au Ciel apres la mort, ou personne n'aura besoin d'argent ou de pouvoir parce que ga c'est seulement apres tout d'la poussiere et de la rouille-Nous autres qu'ils n'ont pas vue les miracles de jésu, comme les Juifs et les Romans et látites poignée d'Crecs et d'autres de la riviére Nile et Euphrates, on á seulement de continuer d'accepter l'assurance qu'il nous a été descendu dans la parole sainte de nou-veau testament - Cest pareille comme ci, en voyant quelqu'un, on dira -" c'est pas lui, c'est pas lui!, - sans savoir QUI est lui, et c'est seulement le Fils qui connaient le Pere - Alors, la Foi, et l'Eglise qui a défendu la Foi comme qu' a pouva.“

(částečně francouzština Ca-nucků).

V PŘEKLADU: - „Ježíš byl ukřižován, protože místo peněz a moci přinesl jenom ujištění, že bytí je dílem božím a náleží Bohu Otci a On, Bůh Otec, nás pozdvihne na nebesa po smrti, kde nikdo nebude potřebovat peníze ani moc, protože to všechno je jen prach a v prach se obrátí - My, kdož jsme neviděli zázraky Ježíšovy, právě tak jako Židé a Římané a hrstka Řeků a jiní od řeky Nilu a Eufratu, musíme jen dále přijímat toto ujištění, jež nám bylo sděleno pomocí svatého písma Nového zákona - Je to totéž, jako bychom někoho viděli a pravili: ‚To není on, to není on!‘ aniž bychom věděli, KDO je, a pouze Syn zná Otce - A proto je víra a církev, jež hájila víru, seč byla.“

Žádný potlesk z páterovy strany, jen takový postranní pohled, krátký, jako pohled tleskajícího, díkybohu.

(21)

Bylo toto mé satori, anebo Noblet? V každém případě se setmělo, a když jsme dojeli do Rennes, už v Bretani, a já viděl měkké kontury krav na lukách v modravém šeru u trati, Noblet mi navzdory doporučení těch rarseurs (šprýmařů) z Paříže poradil, abych nezůstával v témže vagóně, ale přestoupil si o tři vozy dopředu, protože železničáři rozpojí vlak a nechali by mě tady (čímž bych se ovšem dostal do skutečné země svých předků, do Cornouailles a okolí), vtip však byl v tom, dostat se do Brestu.

Odvedl mě z vlaku, když ostatní vystoupili, a šel se mnou oblaky páry na nástupišti, zarazil mě u prodavače lihovin, abych si mohl koupit lahvičku koňaku na zbytek cesty, a řekl mi sbohem: byl doma v Rennes tak jako kněz i voják, Rennes je bývalé hlavní město Bretaně, sídlo arcibiskupství, velitelství 10. armádního sboru, s univerzitou a

řadou škol, ale ne pravá, čistá Bretaň, protože v roce 1793 tu bylo velitelství republikánské armády francouzské revoluce proti Ven-déským, kteří byli dál. A od té doby bylo toto město justičním hlídačím psem nad onou divokou psí zemí. La Vendée, jak se jmenovala ona válka mezi těmi dvěma historickými silami, vypadala takto: - Bretonci byli proti revolucionářům, protože byli ateisti a hrdlořezové kvůli bratrství, zatímco Bretonci měli patriarchální důvody zůstat při svém starém způsobu života.

S Nobletem léta Páně 1965 to nemá nic společného.

Zmizel do noci jako postava z Celina, ale nač užívat přirovnání, když je řeč o odcházejícím pánovi, a ještě k tomu nadraném jako kníže pán, i když nebyl tak zlitý jako já.

Z Paříže jsme ujeli 232 mil a do Brestu jsme měli ještě 155 (konec finis, země terre, Finistere), všichni námořníci byli přirozeně ještě ve vlaku, Brest je válečný přístav, což jsem nevěděl, kde Chateaubriand

slyšel salvy z děl a viděl triumfální návrat flotily z jakési bitky někdy kolem roku 1770.

V novém kupé je jenom mladá maminka s mrzutým miminkem, holčičkou, a nějaký chlápek, podle mě asi její manžel, jen občas si usrknu koňaku a pak vyjdu na chodbičku a dívám se z okna na ubíhající tmu se světly, osamělý žulový statek se světly jen v přízemí v kuchyni a neurčité náznaky vrchů a bažin.

Klapity klap.

(22)

Spřátelím se s tou mladou dvojicí a v St. Brieuc průvodčí vyvolává: „Saint Brrieu!" a já zakřičím: „Saint Brieu!"

Průvodčí nevidí, že by někdo nastupoval nebo vystupoval, prázdné nástupiště, opakuje to, aby mě naučil, jak se vyslovují tato bretonská jména: „Saint Brrieu!"

„Saint Brieu!" řvu s důrazem na „k", jak pozorujete.

„Saint Brrieu!"

„Saint Brieu!"

„Saint Brrieu!"

„Saint Brieu!"

„Saint Brrieu!"

„Saint Brieu!"

V této chvíli přijde na to, že má co dělat s maniakem, a nechá toho a je div, že mě nevyhodili z vlaku přímo na tom místě na divokém

pobřeží, nazvaném Severní pobřeží (Côtes du Nord), ale ani ho nenapadlo a koneckonců měl Malý Princ lístek první třídy a ještě spíš malého pindíka.

Byla to legrace, ale jsem stále toho názoru: když jste v Bretani (starý název je Armorika), v zemi keltské, vyslovujete „K" s přidechem - a jak jsem už jinde řekl, kdyby se „Celtové" vyslovovali s měkkým „s", jak to Anglosasové považují za náležité, moje jméno (a další jména také) by zněla takto:

Jack Serouac

Johny Sarson

Senátor Bob Sennedy

Hopalong Sassidy

Deborah Serrová (nebo Sarrová)

Dorothy Si Igallenová

Mary Sarneyová

Sid Sprost'áček

a kamenné památníky v sornwallském Sarnacu.

A vůbec, v Cornwallu je obec jménem St. Breock a o té víme, jak se vyslovuje.

Konečně jsme v Brestu, trať končí, země končí, pomáhám manželům při vystupování s přenosnou jako kolíbkou - A už je tady ponurá vlhká mlha, divné tváře si prohlízejí těch pár vystupujících pasažérů, v dálce houká loď a přes ulici je nepřívětivá kavárna, kde, dobrý bože, nenalezu pochopení, spadla klec, jsem v Bretani.

Koňaky, piva a pak se zeptám, kde je hotel, na druhé straně staveniště - Nalevo je kamenná zeď a pod ní tráva a náhlá sprška a temné domy - v mlze houká siréna - záliv Atlantiku a přístav -

Kde že mám kufr? ptá se mě recepční v ponurém hotelu, bude asi v kanceláři aerolinií-

Nemáme pokoj.

Neoholený, v černém pršáku s kloboukem do deště, špinavý odtud odejdu a čvachtám po temných ulicích, vypadám jako každý slušný americký hoch ve srabu, starý mladý, na Hlavní třídě - najednou ji poznám, co je zač, rue de Siam, pojmenovaná po siamském králi, když tu byl na otravné návštěvě, jistě bylo taky tak odporně nevlídno a nejspíš utíkal zpátky ke svým tropickým kanárům, hned jak to šlo, protože nové zdívo Colbertových předprsni nevzbudí v srdci buddhisty bůhvíjakou naději.

Ale já nejsem buddhista, jsem katolík na návštěvě v zemi svých předků, jež bojovala za katolicismus proti nemožným protivenstvím, ale nakonec zvítězila tak certes, jako že za svítání uslyším z kostelních věží vyzvánět tocsins za mrtvé.

Vrazím do nejosvětlenějšího baru v rue de Siam, což je hlavní třída přesně toho druhu, jak jste byli zvyklí

ve čtyřicátých letech vídat třeba ve Springfieldu v Massachusettsu nebo v Reddingu v Kalifornii nebo o jaké psal James Jones v románě Někteří běželi v Illinois -

Majitel baru sedí v kase a kombinuje si sázky na koníčky v Lon-gchamps - Promluvím bez meškání, představím se mu, on se jmenuje Quére (což mi připomíná výslovnost jména Québec) a nechá mě tam sedět a pít a snít po libosti - Mezitím si i mladý barman chce se mnou povídat, zřejmě slyšel o mých knížkách, ale po chvíli (zrovna jako Pierre LeMaire v La Gentilhommiere) se najednou zarazí, počítám, že mu dal šéf znamení, aby koukal makat, umyl sklenice v dřezu, už se mě zase v jednom baru přejedli - Znam ten výraz z otcovy tváře, takové opovržlivé fuj, tů (dédain) nebo pchá mezi sevřenými rty, K ČEMU TO? když odcházel poražen ze závodiště nebo z baru, protože se mu nezdálo, co se tam dělo, anebo někdy jindy, zejména když přemýšlel o historii a o světě, ale já už jsem byl z toho baru venku, když mi ten výraz přelétl tvář- A majitel, který byl půl hodiny opravdu srdečný, obrátil pozornost opět ke svým výpočtům poťouchlým mrknutím každého konce konců zaměstnaného patrona. Něco se rázem změnilo. (Poprvé jsem řekl své jméno.)

Jejich rady, jak najít hotel, však nevedly k tomu, že by se mi vynořila nebo vyrostla stavba ze skutečných cihel a betonu, v níž by stála postel, abych měl kam hlavu složit.

Nyní jsem už putoval v úplné tmě, v mlze a všude zavírali. Chuligáni mě míjeli v řvoucích malých autíčkách a někteří na motocyklech. Jiní postávali na rozích. Ptal jsem se každého na hotel. Ted už vůbec nevěděli. Táhl na třetí ráno. Skupinky chuligánů procházely přede mnou přes ulici. Říkám „chuligánů“, ale když už bylo všude zavřeno, z posledního podniku vyhazovali pár rváčů, kteří zmateně pořvávali kolem aut, kdo jiný byl ještě na ulicích?

Jako zázrakem jsem najednou potkal tlupu asi tak dvanácti od-vedenců k námořnictvu, kteří zpívali sborově na rohu jakousi pochodovou píseň. Šel jsem rovnou k nim, podíval jsem se na předzpěváka a svým chraplavým alkoholickým barytonem jsem spustil „Áááááá“ - Čekali -

„Véééé“

Co je to za blázna, mysleli si.

„Maa-riiiiiíí-íí-já-ááá!“

Aha, Ave Maria, k další melodii už jsem neznal slova, ale zpíval jsem jen nápěv, oni se chytli, zachytili melodii a už z nás byl sbor s barytonem a tenory a zpívali jsme jak smutní andělé a najednou pomalu - A ještě jednou první sloku - V mlžném mlžném mžení - v Brestu - v Bretani - Pak jsem řekl „Adieu“ a šel dál. Neřekli ani slovo. Blázen v pršiplášti s kloboukem.

(23)

Proč si vlastně lidé mění jména? Provedli něco, jsou zločinci, stydí se za svá pravá jména? Bojí se něčeho? Je snad v Americe zákon, který zakazuje užívat pravého jména?

Přijel jsem do Francie a do Bretaně vyhledat toto své staré jméno, staré už asi tři tisíce let, jež nikdo za celou tu dobu nezměnil, kdo by si taky změnil jméno, které znamená prostě Dům (Ker) v poli (Ouac) - Zrovna tak jako se říká tábor (biv) v poli (ouac) (Ledaže by bylo slovo „bivouac“ zkomoleninou starého Bismarckova výrazu, ale to je hloupost, protože slova „bivouac“ se užívalo dávno před Bismarckem a rokem 1870) -slovo Kerr nebo Carr znamená prostě Dům, tak proč se starat ještě o pole?

Zjistil jsem, že cornwallské keltštině se říká kernuak. Víím, že u Kériavalu v Carnacu jsou kamenné památníky zvané dolmeny (kamenné stoly), některým se říká aleje u Kermaria, Kérlescantu a Kérdouadecu a blízké městečko se jmenuje Kérroual, a taky víím, že původní jméno Bretonců bylo „Breons“ (tj. Bretonec je le Breon) a že jsem měl ještě jedno jméno. „Le Bris“ a teď jsem v „Brestu“ a znamená to snad, že jsem zvěd Kimbrů od kamenných památníků v Riestedtu v Německu? Rietstap je také jméno Němce, který pracně shromažďoval rodová jména a jejich přídomky a zahrnul mou rodinu do „Rivista Araldica“? - Říkáte, že jsem snob? - Chtěl jsem jen zjistit, proč si moje rodina nikdy nezměnila jméno a popřípadě i o tom najít pověst a vystopovat ji až do Cornwallu, Walesu, Irska a možná až do Skotska, abych se ujistil, a pak zase na druhou stranu až do města na řece Sv. Vavřince v Kanadě, kde je prý seigneurie (panství), kam bych se mohl uchýlit a žít tam (spolu s tisíci mých paťatých fran-couzsko-kanadských bratránků téhož jména) a nikdy neplatit daně!

A který plnokrevný Američan s pontiakem, velkou hypotékou a žaludečními vředy se záchvaty v březnu by se nepustil do takového dobrodružství!

Hej! Taky jsem mohl zazpívat těm klukům od mariny:
Svět uvidět jsem chtěl, k marině jsem se dal.
Však co jsem uviděl? Jen vlny v šíři dál.

(24)

Začínám se bát, mám podezření, že někteří z těch chlapíků, co křižují ulice a mou bludnou pout', se chystají mi jednu ubalit pro mých zbylých tři sta dolarů - Je mlhavo a ticho, až na občasné zaječení kol auta plného mužských, děvčata už není vidět - Přeskočí mi a přistoupím ke staršímu zřejmě typografovi, který spěchá domů z práce nebo od karet, je to možná duch mého otce, protože se táta určitě musel dívat na mě té noci konečně v Bretani, kam on sám a všichni jeho bratři a strýcové a jejich otcové tak toužili jet, a jenom chudákovi Ti Jeanovi se to nakonec povedlo a chudák Ti Jean má svůj švýcarský vojenský nůž, ale zavřený v kufru na letišti dvacet mil odtud přes rašeliniště - He, Ti Jeana neohrožují teď Bretonci, jako kdysi ve dnech turnajů, kdy asi vlajky a ženy dělaly z šarvátek něco počestného, ale v apačských uličkách lpí atmosféra Wallace Beeryho a ještě něco horšího, uzoučkový knírek a tenké ostří nebo malý poniklovaný revolver - Carrotu ne, prosím, jsem ve zbroji, tedy ozbrojen svým reichovským charakterem - Jak se o tom krásně žertuje teď, kdy to píšu 4500 mil daleko v bezpečí doma na Floridě za zamčenými dveřmi, a šerif dělá, co může, v městě, které je aspoň tak zlé, ale ne tak zamlžené a temné

-

Ohlízím se stále přes rameno, zatímco se ptám typografa: „Kde jsou četníci?"

Spěchá dál a myslí si, že je to jen úvodní otázka, než mu jednu vrazím.

Na rue de Siam se zeptám mladíka: „Ou sont les gendarmes, leurs offices?" (Kde jsou celníci, kde je stanice?)

„Nechcete taxík?" (francouzsky).

„Na co? Tady není žádný hotel?"

„Policejní stanice je tady kousek po rue Siam, potom doleva a uvidíte ji."

„Merci, Monsieur."

Jdu dál a věřím, že mě zase poslal špatně, protože je v partě s těmi chuligány, zahnu doleva, kouknu se přes rameno, najednou začalo být ohromné ticho a v mlze vidím dům s rozsvícenými světly, jeho zadní průčelí, počítám, že to bude policejní stanice.

Naslouchám. Nikde ani hlásku. Ani jakot pneumatik, ani dušené hlasy, ani výbuchy smíchu.

Zbláznil jsem se? Jako ten mýval v lesích u Big Suru nebo břehule tamtéž nebo každý olský-polský polda nebo silnice šedesát šest šílený elefant telefon sykofant a ještě moc jiných -

Jdu přímo na okrasek, vytáhnu z náprsní kapsy svůj zelený americký pas, předložím ho seržantovi u přepážky a povídám, že nedokážu chodit celou noc po ulicích, že nemám pokoj atd., mám peníze na pokoj atd., kufr zamčený atd., uletělo mi letadlo atd., jsem turista atd., a mám strach.

Pochopil.

Vyšel jeho velitel, poručík, počítám, zavolali na několik míst, předjelo auto, vrazil jsem seržantovi u přepážky 50 franků se slovy: „Merci beaucoup."

Zavrtěl hlavou.

Byla to jedna z posledních bankovek v mé kapse (50 franků se rovná 10 dolarům), a když jsem sáhl do kapsy, myslel jsem, že je to jedna z pětifrankových bankovek nebo desítka, v každém případě jsem tu padesátku vytáhl, jako se tahá karta, a styděl jsem se, aby si nemysleli, že jsem je chtěl podplatit, byl to jen tuzér- ale francouzské policii nemůžete dát spropitné.

Toto byla opravdu republikánská armáda, chránící potomka ven-déských Bretonců, kterého chytili před padacím mostem.

Jako těch 20 centimů v chrámu St. Louis de France, které jsem měl hodit do kasičky na chudé jako zlato pravého milosrdenství, měl jsem je upustit na podlahu stanice, když jsem odcházel, ale jak může taková myšlenka napadnout spontánně mozek mazaného mizerného Canucka, jako jsem já?

A kdyby mě to bylo napadlo, byli by křičeli: podplácí!?

Ne - francouzští celníci mají jedinečnou školu.

(25)

A Ten zbabělý Bretonec (já), zředěný dvěma stoletími v Kanadě a v Americe, to je moje chyba, ten

Kerouac, jemuž by se vysmáli v zemi prince Waleského, protože nedovede lovit ani rybařit ani porazit vola pro své předky, ten chlubil, ten padavka, ten fouňa a frajer a farizej, „ta bedna vrtochů“ či jak to řekl Shakespeare o Falstaffovi, falešná stafáž - ani prorok a rytíř už vůbec ne, ten narvaný strašpytel, nafukující se v koupelně, ten otrok uprchlý z polí fotbalové slávy, mistrovský chmaták cizích úspěchů, křikloun v pařížských salonech a ňouma v bretaňské mlze, ten farceur či žertěř newyorských galerií, ten fňukal před policajty a v meziměstských hovorech, ten pruderní podělaný pobočník s portmonkou, s portským a monoklem, co kráslí se kytkou v klopě a kašle na trny, ten Huracan jak spojené plynárny Manchesteru a Birminghamu, ten podrazník, ten znalec mužské trpělivosti a soudce spodniček, rasovna rozkladu, rozežírajícího rezavé podkovy, co si troufá vyhrát durcha proti... Krátce ten podělaný, ponížený, pošetilý potomek člověka.

Celníci mají svou jedinečnou školu, když nepřijímají úplatky ani spropitné, vyčteme jim z očí: „Každému, což jeho jest, ty máš padesát franků a já zas úctyhodnou občanskou odvahu - a nevтіravou přitom.“

Bac a odvezl mě k bretonskému hotýlku v rue Victor Hugo.

(26)

Vyjde chlápek vychrtlý jak Irčan a ve dveřích si utahuje koupací plášť, vyslechne celníky, souhlasí, zavede mě do pokoje hned vedle vrátnice, kam si asi kluci vodí holky jen lak na skok, ledaže se mýlím a začínám si zase dělat fóry ze živola - Dokonalá poslel se sedmnácti vrstvami příkrývek na povlacích, spím tři hodiny a najednou zase řvou a rámusí k snídani a pokřikují přes dvůr, bim bac, řinčení hrnců a v hořejším poschodí padají boty na podlahu, kohouti kokrhají, Francie, je ráno -

Musím to vidět a stejně už nemohu spát a kde mám koňak!

Vyčistím si zuby prstem u malého umyvadla a prohrábnu si rukou vlasy, kdybych tu tak měl kufr, ale vyjdu do jídelny, tak jak jsem, a přirozeně se sháním po toaletě, je tu lišák hostinský, vlastně docela mladý chlapík tak pětatřiceti lety. Bretonec, zapomněl jsem, jak se jmenuje, nebo jsem se zapomněl zeptat, je mu jedno, jak vypadám, a že mi museli četníci sehnat pokoj. „Toaleta je támhle, první dveře vpravo.“

„La poizette, že?“ křičím.

Obrátí ke mně oči, které jasně říkají: „Zapadni na záchod a sklapni.“

Když se vrátím, pokouším se dostat k umyvadlu v pokoji a učešat se, ale už mi připravil v jídelně snídani, kde jsme sami dva -

„Počkejte, učešu se, vezmu si cigarety a ach, co takhle nejdřív jedno pivo?“

„Co? Zbláznil jste se? Dejte si nejdřív kafe a chleba s máslem.“ „Jen skleničku piva.“

„Dobrá, dobrá, jen jednu - Sedněte si sem, až se vrátíte, mám v kuchyni práci.“

Tohle všechno se mluví velmi rychle a klidně, ale bretonskou francouzštinou, která mi nedá tolik práce jako pařížská francouzština, když chci říci, prostě: „Ey, weyondonc, pourquoi t'a peur que j'tn'dé-grise avec une'tite bie ne?“ (Hele, vole, co se bojíš, že vystřízlívím po jednom pivu?)

„On s' dégrise pas avec la bière, Monsieur, mais avec le bon petit déjeuner.“ (Po pivu se nevystřízlíví, pane, ale po dobré snídani.)

„Way, mais on estpas toutes des soulons.“ (Jo, ale každý není ožrala.)

„Nemluvte tak, pane, už je to tady, koukněte, bretonské máslo z pravé smetany, čerstvý chléb rovnou z pece, silná horká káva, tak se dá člověk dohromady - A tady je pivo, voilà, nechám kávu na kamnech.“

„Prima, tak mluví chlap.“

„Mluvíte dobře francouzsky, ale máte takový přízvuk -?“

„Oua, du Canada.“

„Ach ano, máte americký pas.“

„Ale já jsem se nenaučil francouzsky z knížek, ale doma, neuměl jsem v Americe anglicky do pěti šesti let, rodiče se narodili v Kanadě v Québecu, moje maminka se jmenovala L'Évesque.“

„Ach, to je také bretonské jméno.“

„Myslel jsem si, žeje normandské.“

„No dobře, normandské, bretonské -“

„Takové nebo onaké - v každém případě severofrancouzské, že?“

„Ahoui.“

Naleju si sklenici se smetanovou čepicí z láhve alsaského piva, nejlepšího na západě, on se na mě znechuceně dívá, v zástěře, musí uklízet nahoře pokoje, nač ho tenhle nacucaný Amerikán zdržuje a proč se tohle musí vždycky stát zrovna jemu?

Povím mu své celé jméno a on zívne a řekne: „Jo, tady v Brestu se spousta lidí jmenuje Lebris, jistě pár tuctů. Dnes ráno, než jste vstal, tu měla velkolepou snídani jedna německá společnost, zrovna tam, kde sedíte, ale už odešli."

„Bavili se v Brestu?"

„Určitě! Musíte zůstat! Přijel jste teprve včera -"

„Zajdu si do Air-Interu pro kufr, odjíždím dneska do Anglie."

„Ale -" a bezmocně se na mě podívá - "vždyť jste neviděl Brest!" Řeknu: „Kdybych se sem mohl dnes večer vrátit a vyspat se, mohl

bych zůstat v Brestu, nakonec někde bydlet musím." („Nejsem možná zkušený německý turista," dodám si v duchu pro sebe, „neproces-toval jsem Bretaň v roce 1940, ale rozhodně znám v Massachusettsu pár kluků, kteří ji pro vás prošmejdili z průlomu u St. Lo v roce 1944, to si piš.") (A byli to kanadští Francouzi.)

-A je to, protože on řekne: -

„Možná že bych pro vás dnes neměl pokoj, a možná zase že ano, to se ukáže, mají mi přijet Švýcaři."

(„A taky Art Buchwald," pomyslel jsem si.)

Řekl: „A teď si vezměte to báječné bretonské máslo." Máslo bylo v malé kameninové máselnici dva palce vysoké a široké a tak rozkošné, že jsem řekl: -

„Přenechte mi tu máselníčku, až dojím máslo, mamince by se hrozně líbila, bude to pro ni vzpomínka na Bretaň."

„Přinesu vám z kuchyně čistou. Zatím se nasnídejte a já půjdu nahoru ustlat postele," tak vyzunknu zbytek piva, donese mi kávu a spěchá nahoru a já vyškrabuji (jak Van Goghovými pastózními tahy) čerstvé mlékárenské máslo z té malé máselníčky, skoro všechno na jeden krajíc, přímo na čerstvý chléb a chřoupu a žvýkám, nevykládejte mi o žádných Fritos, máslo je pryč, než Krupp nebo Remington zaboří malíčkou čajovou lžičku do grapefruitu, co jim sluha rozkrojil.

Satori v hostinci Victora Huga?

Když se vrátí, najde už jen mě s jednou šíleně silnou gitankou (což znamená cikánka) a plno kouře.

„Je vám líp?"

„To je teda máslo - chleba je extrašpeciál, káva silná a výtečná - Teď bych chtěl ještě koňak."

„Tak zaplaťte za pokoj a projděte se po rue Victor Hugo, na rohu dostanete koňak, jděte si pro kufr a vyřídíte si své záležitosti a pak se sem vraťte, jestli bude pokoj i na dnešek, víc už pro vás starý kamarád Neal Cassady nemůže udělat. Každému, což jeho jest, mám ženu a děti, dělají nahoře randál, hrají si s květináči, jako, no, jako bych měl v baráku tisíc Syřanů v hnědých hadrech samotného No-minoého, stejně musím všechno dělat sám, však to znáte, drsné keltské moře." (Přikrášlil jsem tu jeho myšlenky vám pro zábavu, jestli se vám to nelíbí, myslíte si, že máte dřevěnou narkózu, nebo jinými slovy, že jsem vám tím dal jednu mezi voči.)

Povídám: „Kde je Plouzaimedeau? Chtěl bych tam u moře v noci psát básně."

„Jo, vy myslíte Peouzémédé - Ale co, to není moje věc - musím jít dělat."

„Tak já jdu."

Ale jako ukázka normálního Bretonce ujde, ne?

(27)

Tak jdu do toho baru na rohu, jak mi poradil, vstoupím dovnitř a tam je starý Papa Bourgeois nebo spíš Kervélégan anebo Ker-tenhlecten a Ker-támhlecten za pultem, přeměří si mě studeným pohledem mari-ňáka, který mě namíchne, a poručím si: „Cognac, Monsieur." Dá si zatraceně na čas. Vejde mladý listonoš s koženou taškou přes rameno a dá se s ním do řeči. Odesu si svůj jemný koňak ke stolku, sednu si a při prvním doušku mnou otřese při pomyslení, co mi celou noc chybělo. (Měli tam i některé jiné značky, nejen Henessey a Courvoisier a Monnet, to byl taky zřejmě důvod, proč Winston Churchill, ten starý baron, co křičival na psy ve své tajuplné rozsáhlé oboře, jezdil furt do Francie malovat s cigárou v puse.) Majitel si mě prohlíží zpod přivřených víček. Jasně. Jdu za pošťákem a řeknu: „Kde je v městě

kancelář letecké společnosti Air-Inter?"

„Nemám tuchu." (Ale francouzsky.)

„Vy děláte v Brestu listonoše a ani nevíte, kde je jedna důležitá instituce?"

„Co je na ní tak důležitého?"

(„No, tak především," sdělím mu v duchu telepaticky, „je to jediný způsob, jak se odtud dá - rychle - vypadnout.") Řeknu však pouze: „Mám tam kufr a potřebuju ho dostat."

„Je, ale já nevím, kde to je. Vy to víte, šéfe?"

Žádná odpověď.

„Dobrá, najdu si to sám," řekl jsem, dopil jsem koňak a pošťák řekl:

„Já jsem jenom facteur (listonoš)."

Řekl jsem mu něco, co se dá psát jen do mraků, a trvám na tom, aby to tu bylo otištěno jen francouzsky:

„Tu travaille avec la maille pi tu sais seulement pas s' qu' est une office - d'importance?"

„Jsem tady nový," řekl francouzsky.

Nechci tu rozvíjet nějaké argumenty, ale poslyšte tohle: -

Není to moje chyba ani nějakého jiného amerického turisty nebo vlastence, že Francouzi odmítají zodpovědnost za své informace - Mají právo se dovolávat soukromí, ale výsměch je žalovatelný u soudu, při Monsieur Baconovi a Monsieur Cokovi - výsměch nebo klamání je žalovatelné u soudu, když má za následek ztrátu blaha nebo bezpečnosti občana.

Představte si, že by takový černý turista jako Papa Kane ze Senegalu přišel za mnou na chodníku na rohu Šesté avenue a Třicáté čtvrté ulice a ptal se, kudy se dostane k hotelu Dixie na Time Square, a já bych ho místo toho poslal do Bowery, kde by ho (dejme tomu) odkrouhli baskičtí a indiánští hrdlořezové, a nějaký svědek by byl zaslechl, jak dávám tomuto nevinnému africkému turistovi onu špatnou informaci, a pak by dosvědčil u soudu, že slyšel tu žertovnou instrukci, danou s úmyslem zbavit ho práva cesty nebo práva cesty vývoje nebo práva na správný směr, tak teda smet' me všechny neochotné a nevychované divizionistické krysy na obou křídlech srandismu, jakož i jiných ismů. Starý hostinský mi pak klidně vysvětlil, kde to je, a tak jsem mu poděkoval a šel.

(28)

Vidím přístav, květináče v kuchyňských oknech, starý Brest, lodi, pár tankových, divoké útesy na pozadí šedivých letících mraků, cosi jak v Novém Skotsku.

Vyhledám kancelář a vejdu. Najdu tam dvě postavy, zaměstnané žlutými rozmnoženými kopiemi všeho možného do té míry, že nemají ani holku na klíně, taje asi právě vzadu. Předložím jim přání a papíry, řeknou, abych hodinu počkal. Povídám, že chci dnes letět do Londýna. Říkají, že Air-Inter nelítá přímo do Londýna, ale zpět do Paříže a tam musíte přesehnout na jinou linku. (Nejradši bych jim řekl: „Brest je od Cornwallu, víte jak blízko, tak proč létat zpátky do Paříže?") „Dobrá, poletím do Paříže. V kolik to letí?"

„Dneska ne. Nejbližší let z Brestu je v pondělí."

Už se vidím, jak se potloukám celý krásný víkend po Brestu bez hotelu, ani tu nemám s kým promluvit. V té chvíli se mi rozjasní pohled, když si uvědomím: „Je sobota ráno, mohl bych být na Floridě právě včas za svítání, až mi kamelot hodí za vrátka humoristické přílohy! - Jede nějaký vlak do Paříže?"

„Ano, ve tři."

„Prodáte mi lístek?"

„Musíte si pro něj sám zajít."

„A můj kufr?"

„Nebude tu dřív než v poledne."

„Tak já si jdu pro lístek na nádraží, promluví si s Pepou Trégrem, budu mu říkat Starý černý joe, třeba mu to i zazpívám, po francouzsku ho políbím na obě tváře, dám mu čtvrt dolar a vrátím se sem."

Neřekl jsem to doopravdy, přestože jsem měl, řekl jsem jenom: „Dobře," a šel na nádraží, koupil si lístek první třídy, vrátil se toutéž cestou, to už jsem byl expert na brestské ulice, nahlédl jsem dovnitř, žádný kufr, šel na rue de Slam, koňak s pivem, otrava, vrátil jsem se, ještě žádný kufr, šel jsem do baru vedle tohoto ministerstva letectví bretonských leteckých sil, o němž bych měl napsat dlouhý dopis MacMullenovi z našeho velitelství strategického letectva -

Vím, že je tam spousta nádherných chrámů a kaplí, kam jsem se měl jít podívat, a pak ještě Anglie, ale protože Anglii nosím v srdci, proč bych tam jezdil? A mimo to -je lhostejné, jak krásné jsou někde kulturní památky a umění, nejsou k ničemu bez srdečnosti - veškerá krása tapiserií, krajiny, lidí je bezcenná, není-li doprovázena srdečností - Geniální básníci jsou jen válečkem na zdi, chybí-li jim poezie dobroty a soucitu - Znamená to, že Kristus měl pravdu, a všichni po něm (kdo „mysleli“ a psali své opačné názory) (jako třeba Sigmund Freud se svým chladným zlehčováním bezmocných osobností) se mýlili - v tom, že život člověka je, jak řekl W. C. Fields, „obtěžen hrozící zkázou“, uvědomíte-li si to ve chvíli smrti, budete spaseni, protože jste neučinili ničeho zlého. Zanechte to do Bretaně i jinam -což potřebujeme univerzitu pro definici Zla, abychom se tomu naučili? Necht' vás nikdo nepobízí ke zlu. Strážce očístce má dva klíče k bráně svatého Petra a sám je klíčem třetím a rozhodujícím.

Ani nikoho nevybízejte ke zlu, nebo vám ďábel sám, ten, co si vzal Jidáše za svůj žvanec (podle Danta) bude škvařit oční bulvy i všechno ostatní jako u mučednického kůlu Irokézů.

Každé zlo, jež učiníte, se vám stokrát vrátí se vším všudy podle zákonů, jež působí tam, co věda dnes nazývá „prohlubujícím se tajemstvím bádání“.

Tak bádej, Creightone, ve chvíli, kdy ukončíš svůj výzkum, ovčák nebeského pastýře tě zazené přímo k Pánu.

(29)

Jdu tedy do toho baru, abych nezmeškal kufr s jeho požehnaným obsahem, jako bych si podle komika Joe E. Lewise moh zkusit vzít své věci s sebou do nebe; když jste naživu a na zemi, nadáváte i na kočičí chlupy na svých šatech, a v další fázi už můžete valit oči a vy-

hýbat se dinosaurům, ale už jsem u baru, jdu dovnitř, chvíli nasávám, vrátím se o dva domy, kufr je konečně tady, přivázaný na řetěz.

Úředníci neříkají nic, seberu kufr a řetěz spadne. Námořní kadeti, kteří si přišli pro letenky, na mě zírají, jak odnáším kufr. Ukážu jim jméno namalované oranžovou barvou na černé plastické pásce u zámku. Mé jméno. Odejdu s ním.

Odvleču kufr do Fournierova baru, vrazím ho do kouta a sednu si k baru, hladím lístek na vlak, mám před sebou dvě hodiny čekání a pití.

Podnik se jmenuje Le Cigare.

Majitel pan Fournier přijde dovnitř, je mu jen pětatřicet, popadne telefon a už to frčí: „Allo, oui, cinque, eh, quatre, yeh, deux, bon,“ a prask se sluchátkem. Dojde mi, že se tu sází na koníčky.

Oznámím jim radostně: „A kdo myslíte, že je dneska nejlepší žokej v Americe? No?“

Jako by je to zajímalo.

„Turcotte!“ zařvu vítězoslavně. „Francouz! Viděli jste, jak jim to nandal v Preakness?“

Preakness Nepreakness, v životě o tom neslyšeli, mají dost starostí s Grand Prix de Paris, nemluvě o Prix du Conseil Municipal a Prix Gladiateur a St. Cloud a Maisons Lafitte a dostihy v Auteuil a taky ve Vincennes, valím oči, jak je ten svět velký, že se ani světoví dostihoví fandové, neřku-li hráči biliáru, nemůžou setkat.

Fournier je ke mně strašně milý a říká: „Měli jsme tu minulý týden pár francouzských Kanadanů, měl jste tu být, nechali tu kravaty na zdi: vidíte? Měli i kytaru a zpívali turlutus a báječně se bavili.“

„Vzpomínáte, jak se jmenovali?“

„Ne - ale vy máte americký pas, říkáte, že Lebris de Kerouac, a přišel jste sem hledat zprávy o své rodině, tak proč už jedete za pár hodin z Brestu?“

„Víte - řekněte mi to vy.“

„Zdá se mi („me semble“), že po těch všech potížích, když už jste si dal takovou práci a přijel jste celou tu dálku až sem, přes Paříž a všechny ty knihovny, jak říkáte, když už jste tady, že by to byla ostuda, kdybyste nezavolaal a nenavštívil aspoň jednoho Lebrise z telefonního seznamu - Podívejte, jejich tu spousta. Lékárník Lebris, advokát Lebris, soudce Lebris, velkoobchodník Lebris, restaurátér Lebris, knihkupec Lebris, námořní kapitán Lebris, dětský lékař Lebris-“

„A nějaký gynekolog Lebris, co má rád ženská stehna, tam není?“ (Ya tu un Lebris qu'est un gynecologue qui aime les cuisses des femmes?) zvolám a všichni v baru se smějí, i Fournierova barmanka a přirozeně ten děda vedle mě na stoličce.

„Ne, vážně, Lebris, bankéř Lebris, Lebris od soudu, pohřební ústav Lebris, dovozce Lebris -"
„Zavolejte restaurátora Lebrise a já vám sem dám i svou kravatu." Sundám si modrou pletenou kravatu z umělého hedvábí, podávám mu ji a rozepínám si límec jako doma. „Neumím s těmi vašimi francouzskými telefony zacházet," dodám a pro sebe ještě: („Ale ty jsi na ně určité kádr,") protože si vzpomenu na svého velkého kamaráda v Americe, co vždycky sedí na kraji postele od prvního do devátého dostihu, cigaretu v puse, ale žádný romantický dým, jako když kouřil Humphrey Bogart, obyčejný starý špaček z marlborky, hnědý a od včerejška vyhaslý, a tak brebentí do telefonu, že by překous mouchu, kdyby se mu připletla do cesty, chňapne po telefonu, ještě ani nezvoní, ale někdo už mu říká: „Haló, Tony? Bude to čtyři, šest, tři, za pětku."

Kdo by kdy pomyslel, že při své pouti za předky skončím v bookmakerské hospodě v Brestu, ó, Tony? bratře mého přítele?

Fournier ale opravdu zavolá, dostane restaurátora Lebrise, nechá mě předvést mou nejelegantnější francouzštinu, když se dávám pozvat, zavěsí, zvedne ruce a řekne: „Tak, a jděte navštívit toho Lebrise."

„A kde jsou starí Kerouacové?"

„Nejspíš v kraji Cornouailles u Quimperu, někde na jih odsud, ve Finistere, on vám řekne. Já mám také bretonské jméno, a co z toho?"

„Nestane se to každý den."

„No a?" (Víceméně.) „Promiňte," a zvoní telefon. „A vezměte si zase kravatu, je to hezká kravata."

„Je Fournier bretonské jméno?"

„No jasně."

„Jděte mi do háje," zařval jsem, „každý je najednou Bretonec! Havet - LeMaire - Gibon - Fournier - Didier - Goulet - l'Evésque - Noblet - a co starý Halmalo a markýz de Lantenac a malý princ z Kérouacu, Ciboire, j'pas capable trouvez ca - (Ciborium, nemůžu to najít).

„Jako koně," povídá Fournier. „Ne! Právníci v malých modrých baretech to všechno změnili. Jděte navštívit Monsieur Lebrise. A nezapomeňte, jestli se vrátíte do Bretaně a do Brestu, přivezte s sebou přátele nebo maminku - nebo sestřenice - Ale teď mi zvoní telefon, promiňte, Monsieur."

Vypadnu odtamtud a táhnu po rue de Siam za bílého dne ten kufr a on váží tunu.

(30)

Zde začíná další dobrodružství, je to fantastická restaurace, přesně jako podnik Johnnyho Nicholsona v New Yorku, samé stolky s mramorovými deskami a mahagon a sošky, ale malinká a místo pinglů jako AI a ostatní, co tam pobíhají v přiléhavých kalhotách, jsou tady děvčata, jsou to však dcery a přítelkyně majitele pana Lebrise. Vejdu a ptám se, kde je pan Lebris, že jsem pozván. Řeknou, abych počkal, a jdou se nahoru zeptat. Konečně je všechno v pořádku, vleču kufr po schodech (s pocitem, že mi ty holky zprvu vůbec nevěřily) a pak mě zavedou do ložnice, kde za bílého dne leží v posteli aristokrat s orlím nosem a s velkou lahví koňaku a k tomu s cigaretami tuším, na přikrývkách má mazlíčka velkého jak královna Viktorie (mazlíčka -tedy polštář metr a půl na metr a půl) a světlovlasý doktor mu od nohou postele radí, jak má odpočívat - „Posadte se sem," ale mezitím vstoupí romancier de police, to znamená spisovatel detektivních románů, s úhlednými brýlemi s ocelovými obroučkami a sám číšťoučký jak špendlík - ó nebesa, s rozkošnou ženou - Ale pak vejde žena chudáka Lebrise, velkolepá bruneta (o níž se mi zmínil Fournier) a tři ravissantes (úchvatná) děvčata, ukáže se, že je to jedna vdaná a dvě svobodné dcery - Monsieur Lebris se obtížně zvedne z hromady svých nadýchaných polštářů (Ó, Prouste!), podá mi koňak a zpěvavě řekne:

„Tak vy jste Jean-Louis Lebris de Kérouac, jak jste říkal do telefonu a ti druzí taky."

„Sans doute, Monsieur." Ukážu mu pas, kde je napsáno: „John Louis Kérouac," protože nemůžete chodit po Americe a dát se na obchodní loď a přitom se jmenovat „Jean". Jean je však mužské jméno pro Johna a ženské jméno je Jeanne, ale to se nedá přece vykládat bocmanovi na parníku Robert Treat Paine, když vás lodivod postaví ke kormidlu při průjezdu síťovými zábranami proti minám a říká vedle vás: „Dva padesát jedna, pomalu, držet kurs."

„Ano, pane, dva padesát jedna, pomalu, držím kurs."

„Dva padesát, pomalu, držet kurs."

„Dva padesát, pomalu, držím kurs."

„Dva čtyřicet devět, pomalu, po-ma-lu, držet kurs,“ a kloužeme přímo mezi těmi minovými sítěmi a do bezpečí. (Norfolk 1944, potom jsem utekl z lodi.) Proč si lodivod vybral zrovna toho chlapa Kerou-acha? (Keroad'h, dávná hádka mých strýců o výslovnost.)

Protože Kerouach má pevnou ruku, vy bando krys, co neumíte psát, něku-li číst knížky-

Proto mám v pasu jméno „John“, třebaš znělo kdysi Shaun, když jsme s O'Shelou zničili Ryana a Murphy se chechtal a všichni jsme zničili Ryana v hospodě.

„A vaše jméno?“ ptám se.

„Ulysse Lebris.“

Na polštáři ležel rodokmen jeho rodiny, jejíž jedna větev se jmenovala Lebris de Loudéac, poslal si pro něj zřejmě v očekávání mé návštěvy. Podrobil se právě operaci kýly, proto je v posteli, a jeho doktor se tváří vážně a poučuje ho, co má dělat, a pak odchází.

Nejdřív bych rád věděl, jestli to není žid, který se vydává za francouzského aristokrata, protože na první pohled je na něm něco židovského, patří k tomu zvláštnímu rasovému typu, s nímž se občas setkám, čistě vychrtlé semitskému, s hadím čelem, nebo řekněme raději orlím, s oním dlouhým nosem a kouty, jak začíná po stranách plešatět, a pod dekou má jistě dlouhé tenké nohy (nepodobné mým silným krátkým nohám sedláka), takže se při chůzi zřejmě kolíbá ze strany na stranu, jelikož chodí po patách místo po špičkách - A co jeho příjemně dandyovský výraz, watteauovská vůně, Spinozův pohled a elegance Seymoura Classa (nebo Seymoura Bystrouška) i když jsem si v té chvíli uvědomil, že jsem ještě nikdy nikoho takového neviděl, leda za hrotem kopí v předešlém životě, opravdovského sekáče, který podnikal dlouhé cesty kočárem z Bretaně do Paříže jen proto, aby viděl, jak se krinolíny natřásají ve světle svícnů, aby měl dobrodružství na osamělých hřbitovech, aby ho město znudilo a aby se mohl vrátit ke svým stromům v pravidelných rozestupech, mezi nimiž aspoň jeho kůň dovedl klusat, cválat i skákat - pár kamenných zdí mezi Combourgem a Champsecretem, co na tom záleží? Opravdový elegant - Což jsem mu taky hned řekl a přitom jsem stále studoval jeho obličej, abych věděl, jestli je Žid, ale ne, nos měl hladký jako břitvu, matné modré oči, kouty docela holé, nohy nevidět, jeho francouzská dikce musela být naprosto jasná každému, dokonce i Carlu Adkinsovi ze Západní Virginie, kdyby se tu nachomýtl, bylo rozumět každému slovu. Ach jo, poznat takového urozeného Bretonce, to by jeden řek starému Gabrielu de Montgomerimu, žeje po legraci - Pro takového muže se formují armády.

O této magické síle bretonské ušlechtilosti a bretonského génia mluví Master Matthew Arnold: „Rys keltského původu, který u známé věci odhaluje jistou tajemnou stránku nebojí dodává - člověk ani neví jak - nádech ‚světla, jaké dosud nebylo ani na moři ani na zemi‘.“

(31)

Neustálé zdvořilosti, ale když je po nich, dostaneme se k prvním konverzačním frázím - (A zase, moji draží Američané z mé rodné země, ve francouzštině podobné v kontextu essexké angličtině: - Já: - „Ach, ‚sieur, houby, ještě jeden koňak.“

„No, tumáte.“ (Narážka na „mate“, ale dovolte mi ještě otázku, čtenáři: - Můžete se někde jinde než v knize vrátit, zachytit ztracené a nejen to, ale i vychutnat a udržet si to a zhltnout to? Řek vám to už nějaký Australák?)

Řeknu: „No ne, vy jste ale frajer, vidíte?“

Žádná odpověď, jen živý pohled.

Cítím se jako pitomec, který se musí ospravedlňovat. Čumím na něj. Hlavu má jako papoušek otočenou k romanopisci a k dámám. Všimnu si záblesku zájmu ve spisovatelových očích, je to možná policajt, když píše detektivky. Zeptám se ho přes podušky, jestli zná Simenona. A četl Dashiella Hammetta, Raymonda Chandlera a Jamese M. Caina, o B. Travenovi nemluvě?

Měl bych se raději pustit do dlouhých vážných rozhovorů s M. Ulysse Lebrisé, jestli četl Angličana Nicholase Bretona, Johna Skeltona z Cambridge nebo stále velkého Henry Vaughana, nemluvě o George Herbertovi - a mohli byste ještě doplnit - nebo o Johnu Taylorovi, básníku Temže?

Neprotlačíme s Ulyssem ani slovo koutkem našich myšlenek.

(32)

Jsem však doma, o tom nemůže být pochyb, až na to, že kdyby se mi zachtělo jahod nebo uvolnit Alici jazyk v botě, zařval by na mě starý Herrick z hrobu i Ulysse Lebris, abych toho nechal a v takové chvíli

to nakopnu a padám.

Ulysse se ke mně nesměle obrátí, pohlédne mi jen krátce do očí a už se zas dívá jinam, protože ví, že rozhovor není možný, když každý pán i jeho zatracený kocour mají svůj názor na všechno.

Podívá se však a řekne: „Pojďte se podívat na můj rodokmen," což učiním, poslušně, chci říci, že už vůbec nevidím, ale prstem jezdím po stovce starodávných jmen, rozvětřujících se opravdu všemi směry, samá jména z Finistère a taky z Côtes du Nord a z Morbihanu.

Zamyslete se na minutu nad těmito třemi jmény: -

1. Behan
2. Mahan
3. Morbihan

Han? (protože „Mor" znamená v bretonské keltštině „moře")

Marně pátrám po onom starobretonském jménu Daoulas, jehož variací bylo „Duluoz", jméno, jež jsem si vymyslel prostě pro legraci v dobách svého literárního mládí (používal jsem je jako svého jména v románech).

„A kde jsou zprávy o vaší rodině?" vyštěkne Ulysse.

„V Rivistica Heraldica!" zvolám místo „Rivista Araldica", což jsou italská slova, znamenající „Přehled heraldiky". Napíše si to.

Vrátí se jeho dcera a říká, že četla některé mé knihy v překladu vydaném v Paříži oním nakladatelem, co byl na obědě. Ulysse je překvapen. Jeho dcera mě žádá o autogram. Jsem úplně Jerry Lewis v bretaňském nebi v Izraeli na tahu s Malachiášem.

(33)

Žerty stranou, M. Lebris byl a je yair neboli eso - zašel jsem dokonce tak daleko, že jsem se nedal pobízet a sám od sebe jsem si nalil -se zdvořilým (?) ehm? - třetí koňak, což v té chvíli myslím umrtvilo toho romancier de police, ale on se stejně na mě ani nepodíval, jako by zkoumal stopy po mých nehtech na podlaze - (nebo vypelichané chlupy) -

Podstatným faktem zůstane (zase ono klišé, ale nějaký směrník je nutný), že jsme s M. Lebrisem prodebatovali páte přes deváté o Proustovi, de Montherlantovi, Chateaubriandovi (tenkrát jsem řekl Lebrisovi, že má tentýž nos), Saskatchewanu, Mozartovi a pak o marnosti surrealismu, o kráse krásy, Mozartově flétně i o Vivaldiho flétně, propánakrále, vždyť já jsem připomněl dokonce Sebastiana del Piombo, a že byl ještě unylejší než Raffaello, a on mi kontroval chválou na blaho linoucí se z pěkného péřového mazlíčka (v tomto okamžiku jsem mu paranoicky připomněl Parakleta), ale on pokračoval výkladem o slávě Armoriky (to je starý název Bretaně, ar- „na", mor „moře"), a pak jsem mu řekl po krátké nebo dlouhé pomlce nebo odmlce: - „C'est triste de trouver que vous étes malade, Monsieur Lebris" (vyslov Lebris). „Je smutné, že jste nemocen, Monsieur

Lebris, ale je velmi radostné, že jste obklopen skutečně milujícími lidmi, v jejichž společnosti bych se vždycky rád ocítl."

A to všechno v elegantní francouzštině, načež on odpověděl: „Velmi dobře řečeno, výmluvně a elegantně, dneska už se taková uhlazenost vždycky neocení," (tu jsme na sebe jako mrkli, když jsme si uvědomili, že se pouštíme do hovorové rutiny jako dva vysloužilí starostové nebo arcibiskupové, jen pro radost, abychom prozkoušeli mou formální francouzštinu), „a nestydím se ani před rodinou a přáteli říci, že se vyrovnáte idolu, jenž vás inspiroval (que vous êtes l'égale de l'idole qui vous a donné votre inspiration), znamená-li toto vědomí něco pro vás, ježto vy jistě nemáte nouzi o zájem a péči ve svém okolí."

Navázal jsem: „Avšak certes, Monsieur, vaše slova jako ověčené trní, jež poslal Jindřich V. ubohé francouzské princezničce, a to před očima jeho, ach ne, její gardedámy, ne že by bodala, ale, jak říkají Řekové, houba namočená v octě nebyla známkou krutosti, ale (jak známo kolem Středozevního moře) douškem na uhašení žízne."

„Ovšem, když to říkáte takto, nebudu už plýtvat slovy, avšak nejsem s to pochopit míru své vulgarity, takříkajíc s pomocnou rukou vaší víry v mé nehodné snažení, důstojnost našeho rozhovoru pochopí jistotně sami cherubové, na tom však není dosti, důstojnost jest vpravdě zavřehodné slovo, a nyní, dříve než - ne, neztratil jsem souvislost svých myšlenek, pane Kerouacu, on ve své výjimečnosti, jež mi dává zapomenout na vše, na rodinu, dům, rád, ať je tomu jakkoli: - houba s octem hasí žízeň?"

„Říkají Řekové. A mohu-li nyní pokračovat ve svých vývodech o všem, co vím, vaše uši by ztratily ono otiosní vzezření, jež mají nyní -Máte, nepřerušujte mě, poslyšte -"

„Otiosní! To je slovo pro vrchního inspektora Charlota, milý Henri!"

Francouzského autora detektivek nezajímá otitida ani mé odiózní fouňovství, pokouším se vám jen podat stylovou reprodukci toho, o čem jsme mluvili.

Hrozně nerad jsem odcházel od toho milého lůžka.

A pak tam měli spoustu brandy, jako bych nemohl jít a koupit si sám.

Když jsem mu řekl heslo svých předků: „Aimer, travailler et souffrir" (Milovat, pracovat a trpět), řekl:

„Líbí se mi to milovat, při práci jsem si udělal kýlu, a teď proto trpím."

Bud' sbohem, bratránku!

P.S. (A na štítě bylo: „Modré pole se zlatými pruhy a s třemi stříbrnými hřeby.")

Shrneme-li: v „Armorial Général od J. B. Riestapa, doplněném V. H. Rollandem: LEBRIS DE KEROACK - Canada, originaire de Bretagne. D'azur au chevron d'or accompagné de 3 clous d'argent. D.:AIMER, TRAVAILLER ETSOUFFRIR. Rivista Araldica, IV, 240."

A starý Lebris de Loudéac se zase určitě shledá s Lebriséem de Kéroack, jestli jeden z nás - nebo oba - nezemřeme. Posláním pro vás, čtenáři, je opět to, co na začátku: Proč si měnit jméno, když se nemáte zač stydět.

(34)

Starý de Loudéac mě tak fascinoval a na rue de Siam nebyl ani jeden taxík, takže jsem musel utíkat se svým čtyřicetkilovým kufrem v ruce a přehazovat si ho z jedné pracky do druhé a stejně mi ujel vlak do Paříže o tři minuty.

A tak jsem musel čekat osm hodin až do jedenácti v kavárnách kolem nádraží - řekl jsem výhybkářům:

„Vy mi chcete dokázat, že mi ten pařížský vlak ujel o tři minuty? Co si, vy Bretonci, myslíte, chcete mě tu nechat?" Šel jsem až na konec slepé koleje a tlačil jsem naolejovaný nárazník, jestli povolí, a povolil, tak

teď už konečně můžu napsat dopis (to bude výkon!) brzdařům od Southern Pacific, co jsou teď už vlakvedoucími a partáky, že ve Francii jinak kuplují, ono to bude vypadat jako nestydatá pohlednice, ale je to pravda, čert to vem, shodil jsem pět kilo, jak jsem utíkal z restaurace Ulysse Lebrise na nádraží (jednu míli) s tím kufrem, dobrá, kašlu na věc, dám kufr do úschovny a budu osm hodin chlastat-

Když si odepínám klíček ke kufru od McCroryho (pěkná opičárna), uvědomím si, že jsem už tak ožralý a zuřivý, že nedokážu odemknout zámek od kufru (hledám prášky na uklidnění, které už nutně potřebuju, to mi uznáte), klíček mám připnutý podle maminčiných instrukcí k šatům - Plných dvacet minut jsem tam klečel u zavazadlové pokladny v Brestu a snažil jsem se klíčkem otevřít zámek, stejně to byl laciný kufr, nakonec se po bretonsku naštvu a zařvu: „Ouvre donc, maudit!" (Otevř se, potvoro!!) a rozbiju zámek - zaslechnu smích -někdo říká: „Le rol Kerouac" (král Kerouac). Slyšel jsem to už z nepravých úst v Americe. Sundám si modrou pletenou kravatu, a když si vezmu dvě pilulky a poslední lahvičku koňaku, kleknu si na kufr s rozbitým zámkem (druhý drží) a omotám ho kravatou, udělám jednu pevnou smyčku, vši silou utáhnu a pak vezmu jeden konec kravaty do zubů a tahám a přitom držím uzel prostředníkem, podaří

se mi obtočit druhý konec kravaty kolem napnutého konce, co mám v zubech, provléknout, držím kurs, pak přiblížím své velké rozšklebené zuby ke kufru, z celé Bretaně právě ten políbím a bac!, zuby táhnou na jednu stranu, ruka na druhou a je to uvázané pevněji, než má který milující syn sevřenou prdel, nebo kurva syn, to je fuk.

Podám ho jako zavazadlo a dostanu zavazadlový lístek.

Potloukám se bezcílně kolem, jednu chvíli zatoužím sebou hodit do trávy na nějakém útesu, kam bych si klidně mohl jít na pět hodin zdřímnout, nebýt toho, že spousta sprostých buzerantských smradů nebo básníků hlídá každý můj pohyb, je odpoledne, a jak si můžu lehnout do trávy, co když nějaký Seraglio ví o posledních sto dolarech na mém milovaném zadku?

Měl jsem vážně strach, že usnu v tom křoví, ledaže by mě nikdo neviděl zalézt do skrýše, ale bohužel si Alžírani už našli nový domov a Bodhidarma taky přišel i se svými žáky po vodě z Chaldeje (a chození po vodě není ze dne na den.)

Nač pokoušet čtenáře? Vlak přijel v jedenáct, nastoupil jsem do prvního vagónu první třídy do prvního

kupé, kde jsem byl první a sám, dal jsem si nohy na protější sedadlo, jak se vlak rozjel, a vtom jsem zaslechl, jak někdo říká jinému chlápkovi:

„Le mi n'est pas amusez." (Král se otravuje.) „Ty proutníku," měl jsem zařvat z okna.)

Ale byl tam nápis: „Neházejte nic z okna!" a tak jsem zařval: J'n'ai rien a jeter en dehors du chaussi, ainque ma tete!" (Nemám co vyhodit z okna, leda hlavu.) Můj kufr cestuje se mnou - slyšel jsem z vedlejšího vozu: „Ca c'est un Kérouac," (To bude Kerouac) - možná, že jsem se přeslechl, ale nejsem si moc jist, protože kolem je nejen Bretaň, ale taky země druidů a čarodějnic a kouzelníků a vil - (ne Lebrisů) -

Dovolte mi však, abych vás stručně informoval o posledních událostech, jež si pamatuji z Brestu: - seděl jsem ze zoufalství prostě s taxikáři na štaflu, na kamenné zídce - Najednou se strhla divoká hádka mezi korpulentním modrookým bretonským taxikářem a hubeným knírkatým taxikářem ze Španěl, z Alžíru nebo snad z Provence, to byste je museli slyšet: „No tak, pocem, tak si začni, když si chceš začínat," (Bretonec) a ten mladší s knírkem: „Rrrrrratra tra!" (hádali se o to, kdo jak stojí na štaflu, a přitom jsem před pár hodinami nenašel nahlavní tříďe jediný taxík) - seděl jsem v té chvíli na kamenném obrubníku a pozoroval jsem malinkého slimáčka, jehož osud mě ovšem mimořádně přitahoval, a tak jsem řekl tomu prvnímu taxikáři na štaflu: „Tak především k čertu jezděte, jezděte po městě a chyťte rita, nečuňte tu kolem toho shnilýho nádraží, třeba někde

nějaký Évesque shání taxík na náhlou návštěvu k štědrému dárci na kostel -"

„Víte, naše odborová organizace, atd." Řekl jsem: „No, a tak se podívejte na ty dva paznehty, jak se perou, to se na to vykašlu." Žádná odpověď.

„Nelíbí se mi ten, co není Bretonec - ne ten starý, ten mladý."

Taxikář se podívá na nový vývoj událostí před nádražím, kde mladá útlá maminka vleče v náruči děcko a takový holomek nebre-tonský na motocyklu s telegramem ji skoro srazí, ale aspoň ji pekelně vyděsí.

„Takový," řeknu svému bretonskému bratrovi „voyou" (darebák).

„Proč to té paní s tím děckem udělal?" „Aby nás na sebe upozornil," prakticky jen zašilhal. Dodal: „Mám ženu a děti támhle na kopci, na druhé straně zálivu, jak jsou ty lodičky..."

„Hitler začínal s darebáky."

Jsem první na štaflu, tak ať se perou, když se jim to líbí - Až přijde na řadu, tak pojede."

„Bueno," řekl jsem jako španělský pirát ze St. Malo, „Garde a campagne." (Hlídejte si venkov).

Nemusel mi ani odpovídat, ten ohromný korpulentní stokilový Bretonec, první na štaflu, že by očima uhranul škeble i žabí muže nebo s čím by na něj chtěli jít, ty podělanej Jacku, lid přece nespí.

A když říkám „lid", nemyslím tím učebnicovou masu, s níž mě na Columbia College omračovali pod názvem proletariát, ani její dnešní podobu „Nezaměstnaných vykořeněných rozčarovaných obyvatelů ghett" nebo „Mods a Rods", jak jim říkají v Anglii, ale jak já říkám, lid je první, druhý, třetí, čtvrtý, pátý, šestý, sedmý, osmý, devátý, desátý, jedenáctý, dvanáctý v řadě na štaflu, a když lid naštvete, můžete si klidně tahat z měchýře stéblo ostrice, kteréžto jest nejostřejší.

(35)

Průvodčí viděl, že mám nohy na druhém sedadle, a zařval: „Les pieds a terre!" (Nohy na zem!) Moje sny o tom, že jsem přímý potomek knížat bretonských, ruší taky starý francouzský mašinfira, který houká na přejezdech, co už na přejezdech ve Francii houkají, a vyrušila mě taky přítomnost průvodčího, ale pak se podívám na tabulku nad sedadlem, kde jsem měl nohy: -

„Toto místo je vyhrazeno pro raněné, ve službách Francie." Vyskočím a jdu do vedlejšího kupé, a když tam nakoukne průvodčí při kontrole lístků, řeknu: „Neviděl jsem tu tabulku."

„To nic," řekne, „jen si sundejte boty." Tento král poběží za každým, kdo bude mít výdrž jak pámbu.

(36)

A celou dlouhou noc sám ve starém vagóně, ó, Anno Kareninová, ó, Myškine, ó, Rogozine, vracím se přes St. Briec, Rennes, dám si brandy a za svítání Chartres - Do Paříže přijedu ráno.

Tou dobou jsem celý prochladlý z Bretaně, mám na sobě tlustou flanelovou košili, kolem krku do límce uvázaný šátek, neholeny, pitomý klobouk jsem zabalil do kufru, zavřel jsem ho zase zuby a se zpáteční letenkou Air France do Tampy na Floridě se cítím jak nejvyžranější prasečkář z Dixie, milý pane bože.

(37)

V nejhlubší noci mimochodem, když jsem se obdivoval bleskům světla a tmy, nějaký nadřžený osmadvacetiletý blázen nastoupil s jedenáctiletou holčičkou do vlaku a zavedl si ji výhodně do kupé pro raněné, kde jsem ho slyšel, jak do ní hučí kolik hodin, než se na něj vykašlala a usnula sama na sedadle - La Muse de la Departement a Le Provincial a Paris, o pár let máte zpoždění, ó, pane Balzac, fakticky ale ó, Nabokové... (Múza z provincie a Balík v Paříži) (Co jste taky mohli čekat, když byl vedle v kupé princ Bretaňský).

(38)

Tak to bychom byli v Paříži. Je po všem. S pařížským životem ve všech jeho formách a podobách jsem jednou provždy skončil. Vleču kufr, ale u východu mě zastaví náhončí taxikářů. „Chci jet do Orly," řeknu.

„Pojďte se mnou."

„Ale nejdřív si potřebuju skočit přes ulici na koňak a na pivo."

„Lituji, nemám čas!" a obrátí se k dalším čekajícím zákazníkům. Uvědomím si, že musím osedlat koně, jestli se chci dostat ještě dnes domů na Floridu, řeknu tedy: „Prima. Bon, allons."

Chytí můj kufr a mrskne s ním k čekajícímu taxíku na vlhký chodník. Pařížský taxikář s tenkým knírkem nakládá dvě dámy s miminkem na zadní sedadla a přitom cpe jejich zavazadla do kufru. Můj chlápek přihodí i můj kufr, řekne si o tři nebo pět franků, už jsem zapomněl kolik. Podívám se na taxikáře:

„Dopředu?" a on kývne hlavou: „Jo."

Pomyslím si: „Další hajzl se špičatým nosem z vrchu Paris est pourri, tomu je jedno, jestli jste si usmažili babičku nad dřevěným uhlím, jen když dostane její náušnice a třeba i zlaté zuby."

Sedím na předním sedadle mrňavého taxíku a marně hledám popelník u dveří napravo. Vyšoupne podivné popelníkové zařízení zpod přístrojové desky a usměje se. Pak se otočí dozadu k dámám, právě když si to švihá přes šestinásobnou křižovátku zrovna před Toulouse Lautrecovým pajzlem, a švitoří:

„Rozkošné miminko! Kolik je mu?" „Sedm měsíců." „Kolik jich ještě máte?" „Dvě." „A to je vaše maminka?" „Ne, tetička."

„Myslel jsem si to, jistě, nejste si podobné to jsem tomu dal - ale to děcko je rozkošné, o mamince ani nemluví a na tetičku je jistě celá Auvergne pyšná."

„Jak jste poznal, že jsme z Auvergne?!"

„Instinkt, instinkt, já jsem totiž taky odtamtud! A co vy, kamaráde, kam jedeme?"

„Já? Na Floridu." (á Floride), řeknu se zasmušilým bretonským nádechem.

„Jé, tam musí být krásně! A co vy, tetičko, kolik jste měla dětí?"

„Ale - sedm."

„C - až trochu moc. A co to maličké, nezlobí?"

„Ne, ani trošičku."

„No tak vidíte, všechno je v pořádku," při velkém oblouku ve stovce kolem Sainte Cha-pelle, kde, jak jsem řekl už dřív, je uložen kus pravého kříže, který sem věnoval St. Louis de France, Ludvík IX., král francouzský, a tak řeknu:

„Tohle je Sainte Chapelle? Taky jsem se tam chtěl podívat."

„Dámy, kam vy to jedete?" otočil se k zadnímu sedadlu. „Ano, ano, Care St. Lazare, hned tam budeme -ještě minutku" - Frr -

„Už jsme tady," a vyskočí ven, zatímco já tam sedím beze slova, celý pař, a vytahuje jejich kufr, hvízdne na nosiče, dá je odklidit i s

děckem a se vším všudy, skočí zpátky do vozu, kde jsme teď sami dva, se slovy: „Na Orly to bylo?"

„Ano, mais Monsieur, aspoň sklenici piva na cestu."

„Pchá - udělám to za deset minut."

„Deset minut je moc dlouho."

Pohlédne na mě ustaraně.

„Zastavím vám u jedné hospody cestou, kde můžu zaparkovat v druhé řadě, a hodíte to rychle do sebe, to je život, musím dělat i v neděli."

„Dáte si jedno se mnou?"

Fičíme.

„Tady je to. Běžte.“

Vyskočíme, proběhneme do výčepu - rozpršelo se - protlačíme se k pultu a poroučíme si dvě piva.

Povídám mu:

„Jestli skutečně moc pospícháte, ukážu vám, jak do sebe hodit pivo!“

„Není třeba,“ řekne smutně, „máme minutku čas.“

Připomene mi v té chvíli bookmakera Fourniera v Brestu.

Řekne mi své jméno, z Auvergne, já jemu taky své, z Bretaně. V okamžiku, kdy už chce zas letět, otevřu hubu a obrátím do sebe půl flašky ex, tomu kousku jsem se naučil ve studentském spolku Fí Beta Kappa, skočíme do taxíku jako bankovní lupiči a zůům! už jsme zas ve stotřicítce na deštěm kluzké dálnici do Orly, říká mi v kilometrech, jak rychle jedeme, koukám se z okna a počítám, žeje to, jako když se jede v Texasu z jednoho baru do druhého.

Debatujeme o politice, vraždách, svatbách, o známých osobnostech, a když dojedeme na Orly, vybere mi zezadu kufr, já mu zaplatím a on hned skočí zpátky do vozu a řekne (francouzsky): „Nechci se, kamaráde, opakovat, ale dneska v neděli dělám pro ženu a děti -slyšel jsem, co jste mi říkal o rodinách v Quebecu, jak měly po dvaceti a pětadvaceti dětech, to je až moc, tedy -já mám jen dvě - Ale dřina, ano, jojo, tady i tam, nebo jak vy říkáte, Monsieur, tuhle a támhle, no ale stejně, děkuju mockrát, mějte se hezky, už jedu.“

„Adieu, Monsieur Raymond Baillete,“ řeknu.

Taxíkář satori z první stránky.

Až Bůh řekne: „Jsem stár,“ už dávno zapomeneme, proč jsme se loučili.

Ediční poznámka

Po knížce Osamělý poutník (Lonesome Traveler), vydané nakladatelstvím Votobia v roce 1993, vychází v následujícím roce Satori v Paříži (Satori in Paris), která vznikla za pobytu ve Francii v roce 1966 při pátrání po stopách rodinného původu.

Jacka Kerouaca není potřeba českému čtenáři dlouze představovat, literatura „beat generation“ byla spojena s hnutím hippies šedesátých a sedmdesátých let, které plynule přešlo do undergroundu.

Vynikající překlad Jana Válka ani po uplynulých desetiletích neztratil svou svěžest.

Francouzské výrazy a věty jsou převzaty z originálního textu.